Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—1242 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. | TELEFON: CHelsea 3—1242

No. 58. — Štev. 58. | NEW YORK, THURSDAY, MARCH 11, 1937—ČETRTEK, 11. MARCA 1937 | Volume XLV.—Letnik XLV.

DELAVSKIH SPOROV NI MOGOČE PORAVNATI

Chrysler ne prizna unije za edino zastopnico

PO DOGOVORU Z UNIJO GOSTILNIČARJI NE PRODAJAJO STAVKARJEM OPOJNIH PIJAČ

Tovarne, od katerih kupuje Chrysler svoje potrebščine, imajo nad petdeset milijonov dolarjev škode. — Štiri veleklavnice so povišale svojim delavcem plače. — Pogajanja med General Motors in unijo glede minimalnih plač.

DETROIT, Mich., 10. marca. — Zastopniki Chrysler Corporation ostajajo pri svojem prvotnem stališču, da ne marajo priznati United Automobile Workers of America kot edinega zastopnika 65,000 Chyrslerjevih delavcev pri kolektivnih pogajanjih. "Odgovor je vedno ne," je rekel zastopnik avtomobilske družbe, ko je bila konferenca z UAWA preložena na prihodnji dan.

Delavci pa so še vedno v popolni posesti Chryslerjevih tovarn v Detroitu in okolici, vključno tovarno v Highland Park, kjer se je vršila konferenca. Tovarniški policisti in delavske straže so skrbele za mir in red in delavci, ki so v tovarni neobhodno potrebni, so mogli nemoteno opravljati svoj posel.

Poleg tega, da so zastavkali delavci pri Chrysler Corporation, je tudi pri Hudson Motors Car Co. pričelo sedečo stavko 10,000 delavcev. Pogajanja z lastniki tovarn se bodo jutri pričela.

Predsednik finančnega odbora Chyrslerjevih tovarn B. E. Hutchinson in glavni zastopnik tvrdke pri pogajanjih z unijo, je povdarjal, da stavka v Chryslerjevih tovarnah škoduje mnogo podjetjem, od katerih Chryslerjevo podjetje na mesec kupuje blaga za $55,000,000.

Hutchinson je tudi rekel, da od governerja Fr. Murphyja, ni slišal drugega, kot da je prekinil svoje počitnice v Floridi in da bo mogoče posegel v spor pri Chryslerju.

Delavci v dveh General Motors tovarnah, kjer je prišlo včeraj zopet do sedeče stavke, so se danes zopet vrnili na delo, ko je ravnatelj ene tovarne G. C. Paterson izjavil, da bo jutri predložil UAWA načrt za povišanje plač za izučene delavce. Jutri se bodo tudi pričela pogajanja med General Motors in UAWA glede minimalnih plač.

Kot edine zastopnike pri kolektivnih pogajanjih pa je UAWA priznala Advance Stamping Company, ki izdeluje različne dele za avtomobile za razne tovarne. Družba je tudi privolila, da je najnižja plača na uro za moške 75 centov, za ženske pa 65 centov, kakor tudi dodatna plača za nadurno delo.

Voditelji stavkujočih avtomobilskih delavcev so se dogovorili z gostilničarji v bližini tovarn, v katerih je stavka, da stavkarjem ne dajejo nikake opojne pijače, ker bi mogel kak pijan delavec napraviti neprilike.

CHCAGO, Ill., 10. marca. — Štiri velike tvrdke za predelovanje mesa so v vseh svojih tovarnah povišale plače svojim delavcem do viška, katerega od vstanovitve podjetij niso dosegle. 92,000 delavcev v vseh delavnicah in uradih, ki so raztreseni po celi deželi, bo dobivalo na leto $22,000,000 več plače kot do sedaj.

Vsi delavci pri Armour & Co., Wilson & Co., Swift & Co. in Cudahy Packing Co. bodo od ponedeljka dalje prejemali po 9 centov več plače na uro.

PITTSBURGH, Pa., 10. marca. — Voditelji različnih delavskih unij v jeklarski industriji so se v svojem boju prot CIO obrnili za pomoč na American Federation of Labor, od katere organizacije se je lansko leto odcepilo 15 velikih unij, ki so se združile pod vodstvom Johna L. Lewisa v CIO. Jutri bodo imeli s podpredsednikom delavske federacije Johnom P. Freyom konferenco, na kateri bodo odločili, na kak način bi bilo mogoče odboru za industrijski organizacjo preprečiti, da ne bi gospodaril jeklarskim delavcem.

UMAŽANO DELOVANJE DETEKTIVOV

Detektivske agenture so vedno proti postavnim odredbam. — Pošiljale so stavkokaze.

WASHINGTON, D. C., 10. marca. — Na včerajšnji seji senatnega preiskovalnega odbora, ki preiskuje pobijanje delavski unij, je predsednik odbora senator La Follette prebral več pisem Burnsove detektivske agenture, iz katerih je razvidno, da so si pod normalnimi razmerami privatne detektivske družbe med seboj sovražne, da pa so takoj složne, kadar kaka država prične preiskovati njihovo delovanje. Pisma so bile najdena raztrgana v košu Burnsovega urada v St. Louisu. Iz njih je razvidno, da so se proti postavam najbolj borile detektiv. družbe Burns, Railway Audit and Inspection Company in Pinkerton Detective Agency.

La Follette je rekel, da so šle detekivske agenture v boj proti postavnim odredbam v državah New York, Pennsylvania in Masachusetts. La Follette je tudi prebral zaprisežno izjavo, iz katere je razvidno, da so Burnsovi detektivi streljali na stavkarsko stražo, ali pa so bili vsled postave, ki prepoveduje nositi orožje, aretirani in sicer v stavkah v New Yorku, Philadelphiji in v St. Louisu.

La Follette je predložil dokaze za svojo trditev, da so se Burnsovi detektivi pregrešili proti splošnemu načelu detektivske tvrdke, da ne bodo razbijali stavk in ne bodo pošiljali stavkokazov tvrdkom, pri katerih je bila stavka. Burnsovi detektivi so vohunili na zborovanjih unijskih delavcev ter so v mnogih tovarnah celo delali kot stavkokazi.

NADALJNI ITALIJANI SO SE IZKRCALI NA ŠPANSKEM

GIBRALTAR, 10. marca. — V Cadizu se je izkrcalo v soboto in nedeljo s treh ladij nadaljnih dva tisoč vojakov. Na ladjah ni bilo nobenega imena in nobene zastave.

V Algeciras je pripeljala nemška križarka 'Deutschland' več topov in municije.

V Barcelono je baje dospelo šest ruskih submarinov.

FAŠISTI ZA DRUŽABNO PRAVICO

Fašistični veliki svet je odobril delovanje fašistične stranke. — Stranka šteje 2,027,400 članov.

RIM, Italija, 9. marca. — Veliki svet fašistične stranke je po seji, ki je bila končana po polnoči, naznanil, da je odobril delo fašističnih korporacij in delovanje fašistične stranke.

Veliki svet je imel seje ves teden ter je sprejel odredbe za povečanje vojaške sile, za povišanje rojstev ter za dosego višje stopinje gospodarske neodvisnosti. Sejam je predsedoval ministrski predsednik Benito Mussolini, ki bo danes odpotoval v Tripolis.

Po poročilu tajnika stranke šteje fašistična stranka 2,027,400 članov. Poleg tega pa so še mladinska društva, ženski oddelki in vojaške zveze s šest milijoni člani.

Veliki svet je rekel, da morejo biti v fašistično stranko sprejeti vsi vojaki, ki so se udeležili vojne z Abesinijo.

Ko je veliko svet odobril delo korporacij, ki so steber korporativne države, je izjavil: — "Korporacije morajo delati še z večjo vnemo v namenu, da bo korporativna država dosegla najvišji cilj fašizma, namreč gospodarsko moč naroda v zvezi z največjo družabno pravico."

42-LETNA ŽENSKA JE RODILA 21. OTROKA

JAMESTOWN, N. Y., 9. marca. — Mrs. Bertha Johnson, ki je stara 42 let, je porodila danes v tukajšnji bolnišnici svojega 21. otroka. Ko je bila stara 17 let, se je poročila s farmerjem Johnsonom. Porodila je deset hčera in enajst sinov.

NOVI NEMIRI V INDIJI

RAVALPINDI, Indija, 9. marca. — Danes je bilo poslanih na severozapadno mejo Indije več tisoč angleških vojakov, ki imajo nalogo zatreti vstajo, katero vodi neki "prvoboritelj islama".

V bližini meje je bilo iz zasede ustreljenih več angleških častnikov.

"POMLADITEV" ZVEZNIH SODIŠČ

Imenovanje dveh zveznih sodnikov predloženo senatu. — Nasprotniki in zagovorniki predsednikovega načrta bodo debatirali en teden.

WASHINGTON, D. C., 10. marca. — Predsednik Roosevelt, ki s svojim načrtom za premembo pravosodja hoče pomladiti zvezna sodišča, je senatu poslal dvoje imenovanj sodnikov, katerih eden je star 38 let, drugi pa 50 let. Imenovana sta J. Earl Major iz Illinoisa in John C. Collet iz Missouri, in sicer Clark, ki nasprotuje predsednikovemu načrtu in Truman, ki predsednika podpira.

Javna zasliševanja glede pravosodne premembe se prično jutri pred senatnim odborom. Generalni pravdnik Cummings bo zastopal stališče predsednika Roosevelta. Demokratski nasprotniki so izbrali senatorja Connallyja iz Texasa, da se "bori" s Cummingsom. Tekom tega tedna bodo imeli besedo zagovorniki predsednikovega načrta, prihodnji teden pa nasprotniki.

Republikanski poslanec Hamilton Fish iz New Yorka je poslanski zbornici stavil predlogo, da more najvišje sodišče kako postavo zavreči z dvetretinsko večino.

Generalni poštar James A. Farley je na jugu imel dva govora, v katerih je razpravljal o premembi pravosodja in njenih nasprotnikov. V svojem govoru v Reidsville, N. C., je Farley rekel, da hoče predsednik Roosevelt v svojimi premembami samo utrditi demokratični ustroj dežele. Roosevelt je od 27,000,000 državljanov prejel nalogo, da ostrani krivice našega gospodarskega in družabnega sistema.

"Predsednik je držal svojo besedo," je rekel Farley. "da ne bo omahoval in se ne bo ustrašil. Kot zvesti vojaki v veliki demokratski armadi je naša dolžnost, da mu sledimo in ga v vsaki postavni zadevi podpiramo."

V Chapel Hill, N. C., je rekel Farley, da demokratski nasprotniki s predsednikom sicer priznavajo slabe razmere, nasprotujejo pa proti zdraviom, katera priporoča predsednik Roosevelt. Ti nasprotniki pa tudi ne znajo predlagati nadomestila za predsednikov načrt.

DOBER PLEN

MARSEILLE, Francija, 8. marca. — Ko so se železniški uradniki podali h kosilu, so neznani banditi vdrli na postaji v blagajno in odnesli za 200,000 dolarjev zlatih palic. Zlato je nameravala poslati neka rudniška družba v Belgijo.

FRANCO ZOPET V OFENZIVI

Generalu Francu pomagate dve italijanski diviziji. — Fašistična armada moderno motorizirana.

MADRID, Španska, 10. marca. — Kot pravi uradno poročilo, se vladne čete trdovratno vstavljajo dvema italijanskima divizijama v vročih bojih pri Alaminos, 65 milj severovzhodno od Madrida. Italijanom poveljuje italijanski general Pozzi.

Republikanci zadržujejo Italijane v sedmih mestih na obeh straneh ceste, ki vodi v Guadalajaro.

Ko se bijejo vroči boji na severovzhodu od glavnega mesta, so fašisti zopet pričeli napadati severozapadni del Madrida Vseučiliško mesto. Najbrže so hoteli dognati, ako so te republikanske postojanke kaj oslabljene, ker je bilo poslanega mnogo vojaštva na fronto proti Guadalajari.

Republikanci cenijo število Italijanov na fronti pri Guadalajari na 16,000 vojakov.

Italijani so oboroženi s strojnicami, velikim številom tankov z motornimi kolesi in so poslali tudi v boj aeroplane.

AVILA, Španska, 10. marca. — Fašisti so v novi ofenzivi na severovzhodu napredovali že za 9 milj ter imajo do Guadalarjare še 28 milj. Ta ofenziva ima namen severno armado na vzhodu združiti z južno in tako obkoliti Madrid od vseh strani.

General Franco je na tem kraju tiho zbiral močno armado, medtem ko so republikanci obstreljevali fašistične postojanke na drugih krajih.

Fašisti so po bojih našteli samo 50 mrtvih republikanskih vojakov. Iz tega je razvidno, da so republikanci vedeli, da jih bo pričel napadati mnogo močnejši sovražnik in so se umaknili v močnejše postojanke, katere hočejo braniti za vsako ceno.

DUBLIN, Irska, 10. marca. — Na Španskem se bojuje okoli 1200 Ircev. 1000 jih je na strani fašistov v bližini Caceres pod poveljstvom irskega fašističnega voditelja generala Owen O'Duffyja.

Ostali so na republikanski strani pod poveljstvom republikanskega časnikarja Franka Ryana.

Pristaši generala O'Duffyja so večinoma mladi kmetski fantje, ki mislijo, da se bore za katoliško vero.

SKRIVNOST ŠPANSKE LADJE

Španskim fašistom so bile izdane vse tajnosti parnika Mar Cantabrico. — Parnik ni bil potopljen.

LONDON, Anglija, 10. marca. — Iz diplomatičnih virov je prišlo natančno poročilo o vožnji španskega parnika Mar Cantabrico in njegovem zajetju v Biskajskem zalivu. Od prvega dne, ko je parnik odplul iz New Yorka (6. januarja), so španski fašisti natančno vedeli, kje se nahaja in njegova usoda je bila zapečatena.

Nasprotno z včerajšnjim poročilom, da je bil parnik Mar Cantabrico potopljen, poročajo častniki dveh angleških rušilcev, da je križarka Canarias parnik poškodovala, nato zaplenila in odpeljala v neko fašistično pristanišče.

6. januarja zvečer, ko je Mar Cantabrico odplul iz New Yorka, malo prej, predno je ameriški kongres sprejel strožjo nevtralno postavo, je neka skrivnostna oseba prišla v stanovanje agenta generala Franca v New Yorku. Mož je, ne da bi rekel kako besedo, pustil zavitek in odšel.

V zavitku je Francov agent našel prepis pisem med španskim poslanikom v Washingtonu in njegovimi zaupniki v New Yorku. Iz pisem je bilo razvidno, da bo parnik najprej odpeljal v Mehiko in od tam v Evropo. Ravno tako je bilo v pismih omenjeno, da bodo mornarji na morju parnik prebarvali, da bo podoben parnikom Elder Dempster parobrodne družbe. Druga pisma pa so izdala celo tajno pisavo za brezžična poročila parnika španski vladi v Valenciji.

Tako so fašisti mogli celo pot zasledovati parnik iz New Yorka v Vera Cruz v Mehiki nato čez Atlantik v Evropo.

Križarka Canarias je prestregla vsa brezžična poročila parnika Mar Cantabrico na špansko republikansko vlado. Tako je bilo križarki kaj lahko zalotiti parnik v Biskajskem zalivu ter ga s svojimi topovi prisiliti k predaj.

Nemogoče je dognati, kdo je mogel izvedeti za vse te tajnosti in jih sporočiti španskim fašistom. Nekateri domnevajo, da je kak prodajalec municije prodal slabo in nič vredno blago in da je na ta način preprečil, da njegova prevara ni prišla na dan. To so sicer samo domneve, toda trgovina z municijo je navadno prepletena z zvijačami in prevarami.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—1242

ČUDNA NEVTRALNOST

Nemčija in Italija sta — pa naj pravi človek temu karkoli hoče — v vojni s Španijo.

Pošiljali sta in še vedno pošiljata (navzlic neintervencijski pogodbi) vojaštvo na Špansko ter sta potrošili in še vedno trošita milijone, da bi strmoglavili sedanjo špansko vlado.

Amerika je uveljavila postavo, ki prepoveduje španski republiki kupovati potrebščine v tej deželi.

S tem je Nemčiji in Italiji naloga znatno olajšana. Fašisti lahko dobe svoje potrebščine iz Nemčije preko Portugalske, iz Italije pa naravnost.

Johnsonova postava odločno prepoveduje Ameriki posojati denar onim evropskim državam, ki nočejo plačati vojnega dolga.

Med temi državami je seveda tudi Italija.

Navzlic temu je pa nedavno posojila Export - Import Bank, ki je pod kontrolo ameriške vlade, Italiji $3,600.000.

PORODNE NAGRADE

V Ameriki zaenkrat še niso razpisane nagrade za porode in menda tudi tako kmalu ne bodo.

V evropskih državah so pa nagrade za porode nekaj običajnega. Deležne so jih seveda le matere, ki imajo več kakor gotovo število otrok.

Najprej jih je razpisala francoska vlada.

Za njo sta prišli na vrsto Nemčija in Italija. In slednjič celo Sovjetska unija.

Največja agitacija za povečanje števila rojstev se vrši v Italiji, kajti tam pada število rojstev od leta do leta.

Pri tem je pa najbolj značilno dejstvo, da je baš Italija hrepenela po razširjenju svojih meja pod pretvezo, da ima preveč prebivalstva in da Italijanom zmanjkuje prostora na domači zemlji.

Po dolgih letih se ji je vresničila želja s tem, da je osvojila veliko abesinsko ozemlje, kjer je prostora za stokrat toliko Italianov, kolikor jih je v Italiji preveč.

Porodno nagrado porabi mati za najnujnejše potrebščine, nato naj pa živi moško dete do svojega osemnajstega leta v pomanjkanju in mizeriji.

Z osemnajstim letom se mu pa obeta dvomljiva čast — stopiti v armado ter se boriti in umreti za slavo fašistične Italije.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.55	Din. 100	Za $ 6.50	Lir 100
$ 5.00	Din. 200	$ 12.25	Lir 200
$ 7.20	Din. 300	$ 30.00	Lir 500
$11.70	Din. 500	$ 57.00	Lir 1000
$23.00	Din. 1000	$112.50	Lir 2000
$45.00	Din. 2000	$167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo $ 5.— morate poslati		$ 5.75
$10.—	" "	$10.85
$15.—	" "	$16.—
$20.—	" "	$21.—
$40.—	" "	$41.25
$50.—	" "	$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli **FRANK KERŽE**

Povest o treh konjih ali: pet je večina.

Kraljevina Združenih držav ameriških se sicer malo čudno sliši, a vendar ne bo daleč od resnice. Ne vem sicer, če pokriva ime: kraljevina vse, kakor imamo, zakaj tudi kralji imajo svoje meje. Torej naj velja tako, da imajo kralji zadnjo besedo pri vsem, kar pride na vrsto.

Ker govorim o kraljevini, moram omenjati takoj, da nimamo enega, ampak pet. Vsak torej govori za primeroma petindvajset milijonov ljudi. Če me zdaj vprašate, kdo so ti kralji, vam moram kar naravnost odgovoriti: ne vem, kdo so, ker se tako lepo menjajo med sabo, da človek nikdar ne ve, katerih pet bo pokazalo svoje glave.

Menda ste že sami uganili, kdo so ti kralji: naša najvišja sodnija. Res je sicer, da sestoji iz devetih ljudi, ki imajo vse tiste vrline in slabe strani kakor ti in jaz. Devet jih je, pravim, ampak ni treba, da govore vsi. Dovolj je, da jih pet zadremlje, pa imamo: da ali ne.

Pri vsi stvari je dokaj smešnega, če bi ne imeli toliko žalostnih posledic. Poglejte: ko so se ustanovile naše države, so modri možje računali tako: pred sabo imamo telo, ki naj bo imenovano Združene države ameriške. Vlada teh držav naj ostane za vselej v rokah ljudstva. Ker pa morajo iti ljudje vsak za svojim poklicem in kruhom, bomo napravili tako, da bodo vladali od časa do časa izvoljeni zastopniki.

Za vlado je treba različnih strokovnjakov, ki razumejo vsak svoj posel. Zato jo bomo porazdelili tako: prvi oddelek bo upraven ali administrativen. V ta oddelek spada notranje in zunanje gospodarstvo, trgovina, ljudsko zdravje, kmetijstvo in sploh vse, kar gre h potrebam vsakdanjega življenja. Drugi del bo zakonodajen ali legislativen. V ta namen bo ljudstvo izvolilo za gotovo dobo tiste, ki jim najbolj zaupa. Ti pridejo od vseh strani vsako leto na zasedanje, popravljajo, kar je starega in dodajajo novo. Človeško življenje je večno napredovanje in kar se porodi na svetu, se mora nekam opredeliti, nekam uvrstiti, da je vse v redu.

Tretji del naj bo sodni ali judicijalni. Ta določa pravico v vseh spornih vprašanjih, ki nastanejo med posamezniki ali skupinami.

Telo je bilo postavljeno torej na tri noge, ki bi morale biti, kakor ruska trojka: druga poleg druge. Toda ena izmed teh nog je izgubila v teku let svojo smer. Mesto da bi šla v ravni črti naprej, pa pada zdaj na levo zdaj na desno in izpodnaša ostali dve.

Naša najvišja sodnija je ta ta noga, ne od včeraj, ampak skoro, odkar obstoji. Že Lincoln je iskal rešitve, našel je pa ni. V prešnjih starih časih, to je pred letom 1929 se je še nekako potrpelo. Vedela je sicer javnost, da bi rabila najvišja sodnija temeljite prenovitve. Ne vsa javnost, zakaj na svetu imamo ljudi, ki vidijo, kje smo danes in kaj je naša smer za jutri. To so napredni duhovi. Imamo pa zraven tega veliko večjo javnost, ki je kakor indski Gandhi, ki se giblje po svetu z rjuho odet in s kozo na špagi. Ta javnost je reakcijonarna. Vse naj bo, kakor je bilo — samo nobene izpremembe ne. Kar je bilo, to poznamo, kar bo, o tem ne vemo. Torej: ostani v varnem in drži, kar je.

Čudno je, da najdete težko kje na svetu toliko konservativnih ali starokopitnih ljudi, kakor v Ameriki. Videl sem precej življenja v naši stari domovini, izkusil dosti drugod po svetu. Ampak nikjer nisem narajmal tako trdih butic, kakor v Ameriki. Pri nas si je človek dal vsaj dopovedati. Kadar je prišel tak človek, ki mu je lahko zaupal, ga je poslušal. Ne tako v Ameriki. Najboljša primera je kar farmer. Če gre vlada tukaj s svojimi strokovnjaki med farmerje in jih izkuša pridobiti za kaj novega, bodo poslušali sicer, kadar jih bo zadelo bolj v živo, tudi premaknili čik od ene strani na drugo. Ampak da bi jih pregovoril — nak, tega ne. Vse je dobro in lepo, kar so slišali. Ampak namen ni, da se premišlja o tem. Naj počiva um v senci davnih očetov.

Če hoče naša vlada postavim vpeljati kak nov način obdelovanja ali pridelanja, jih ne pridobi drugače, kakor da najme v sredi farmerskega polja krpo sveta, koder potem poizkuša z novim načinom. In šele, kadar farmer vidi, potem verjame.

Tista konservativnost se kaže tudi glede naše najvišje sodnije. Niti desetine ljudi nimamo, ki bi vedeli: kaj je vlada, kaj dela in kakor se upravlja veliko telo naših držav. Rekel bi, da so bili ameriški možgani do te krize nekje v ledenici kakor sibirske predpotopne živali. Šele zadnjih sedem let je prišlo notri toliko toplote, da se je začelo tajati tukaj in tam. In še ta gorkota je prišla iz delavskih vrst.

V zadnjih štirih letih smo videli, kar zmore pet kraljev — to je večina najvišje sodnije. S velikimi težavami porojene nove ideje, ki so bile premlatene v dveh zbornicah od nad poltisoča dobro plačanih ljudskih zastopnikov, so bile kar položene k večnemu počitku. Tak je bil ukaz petorice naših nekronanih kraljev. Pomislite: administrativni oddelek s predsednikom na čelu je volilo ljudstvo. Milijoni so bili na voliščih izbrali človeka, ki je glava administrativnega oddelka. Nadalje: milijoni so volili svoje zastopnike v kongres in senat. Od ljudstva izbrani so sklenili nekaj potrebnih zakonov, vrhovna sodnija je pa rekla na kratko: nak.

Kdo pa je vrhovna sodnija? Devet starih mož, ki so bili imenovani, ne izbrani. In od teh devetih jih odloča pet — to je večina.

Kaj pomaga ljudski glas, če imamo pet kraljev, ki pa lahko brenejo na cesto vsak zakon.

Da se temu opomore, se je predsednik izmislil jako dober načrt. Ker ljudje tako radi vpijejo: ne preminjati ustave, se je ognil temu, četudi bi bil to edino zdrav pripomoček. Ničesar na svetu ni večnega, najmanj zakoni, pa naj bodo že potem taki ali taki.

Torej: predsednik je predlagal tako: sodniki naj se umaknejo s sedemdesetim letom. Dobe popolno penzijo brez ozira na to, kako dolgo so služili. Če pa kateri kljub temu ostane še za naprej, mu ima predsednik pravico imenovati zastopnika in sicer do najvišjega števila šest. Če bi bilo torej devet nad sedemdeset let starih, bi predsednik imenoval lahko šest dodatnih.

Ko sem prvič slišal o tem predlogu, sem se malo nasmehnil predsednikovi hudomušnosti. Dasi je zadeva resna, ima dokaj smešno lice od druge strani. In ta je: po splošni ljudski sodbi preide človek na stara leta polagoma na otroško pamet. Torej rabi varha, kakor otrok. In ti dodatni sodniki bi bili taki varhi. To bi bilo seveda poniževalno za sodnike same in bi se menda rajši umaknili, kakor gledali varhe poleg sebe.

Ni to velika, niti posebna izpremememba, zakaj število sodnikov vrhovne sodnije je bilo v preteklosti premenjeno. Bilo bi za silo dovolj, da se izpelje vsaj napotrebnejše reforme.

Predsednik ima za sabo za svoj predlog pred vsem organizirano delavstvo in pa nekaj progresivnih ljudi. Republikanci so začeli razvijati vso svojo divjost napram njemu in njegovemu predlogu, kakor za časa zadnjih volitev. Z njimi je potegnili veliko demokratov, kateri so za časa volitve stali za njegovim hrbtom in zmagali s pomočjo njegovega imena. Tukaj imamo pred vsem zastopnike našega juga, koder vlada še fevdalna doba. Jug je strašno zoper vsako organizirano delavstvo in tam so razmere danes take, da človek obupava. Nadaljni nasprotniki so seveda razne "patrijotične" organizacije in tisti razred, ki ima. Izkratka: vse starokopitno in fašistično prepričano je proti predsedniku.

Žalostno je za demokracijo, da izgublja s tako enostavnim vprašanjem toliko svojih sil. Na stotine člankov se piše, na stotine govorov se pošilja v javnost, ko je vendar temeljna resnica le ena: da vrhovna sodnija ne more in ne sme biti več, kakor zakonodajno ali upravno telo.

Pišem ta članek z namenom, da pomagate povsod, koder morete, da zmaga predlog predsednika Roosevelta. To je namreč veliko večje važnosti, kakor pa izgleda na prvi pogled. Njegovi nasprotniki — kateri so zaeno nasprotniki vsake delavske pravice — so se skrili zdaj za to vprašanje in delajo z vsemi silami na to, da propade. Pred vsem bi radi obrnili predlog tako, da bi se to vprašanje rešilo z ustavnim dodatkom, to se pravi: da ljudstvo odglasuje, ali je potrebna izpremememba ali ne. Na prvi pogled se to vidi dokaj pravično in pošteno. Če pa pomislim, kaj se to pravi, potem mi zasije čisto drug žarek.

Ustava se mora namreč premeniti, če odglasuje tako četrtina vseh držav. Z drugimi besedami se to pravi, da vprašanje ne bo rešeno ne danes, ne v desetih letih in tudi ne v petdesetih. Zakaj velekapital je močan in vlada v treh četrtinah vseh držav.

Pomenjalo bi to nadalje, da so bile in so vse predsednikove obljube samo obljube in ničesar drugega ne. Zakaj dokler se ne premeni vrhovna sodnija, ni mogoče niti enega poštenega zakona spraviti v veljavo.

Nevarnosti so pa še druge. Predsednikova doba bo minila kmalu. In tisti, ki delajo proti njemu, mislijo na vse to. Kaj bi bilo ložjega, kakor priti leta 1940 z geslom: proti človeku in stranki, ki je izkušala premeniti ustavo, proti človeku, ki je dosti obljubljal, pa malo dal. Fašistični duh je pri nas močan in ničesar mu ni bolj napoti, kakor predramljenje delavskih mas. Močne so — a ne tako, da bi se jih ne dalo potisniti ob tla, če dobe fašisti večino. Mi vidimo vsak dan, kako mrtev je glas delavca v Italiji in Nemčiji. In kar se je zgodilo v teh dveh državah, to se bo gotovo zgodilo v naših, če delavske mase ne podpro z vsemi silami predsednika da zmaga s svojim predlogom.

Ne zanašajte se na to, da imamo v Ameriki časopisje, ki varje našo demokracijo. Štiri petine vseh javnih glasov je v trdnih rokah kapitalistov in ti bo delali — kakor vselej — zase.

Če pa predsednik zmaga s svojim predlogom, bomo dobili nekaj zakonov za varstvo delavstva, pred vsem: najnižje delavske ure, pravično plačo, starostno zavarovanje, stanovanja in mnogo drugega. To bo pa trdna podlaga delavske sile, ki bo pokazala vso svojo moč in tudi zmagala v bodočih volitvah.

Zanimivo je, da je vsaj za enkrat tudi ameriški farmer za predsednikom. Bi ne bil sicer, da ni vrhovna sodnija brenila na cesto tudi zakona o varstvu farmerja. Le ker je bil tepen, je postal progresiven in sicer največ po zaslugi severa in zapada, koder so naseljeni severni evropski narodi, ki so se sicer poameričanili v jeziku, ne pa v idejah.

Kar smo imeli zadnja štiri leta, ni bilo dosti drugega, kakor krpanje. Vse je bilo na tleh in vse je bilo treba postavljati na noge. Doba velikega resnega in trajnega dela pa je danes pred nami. Dedajmo vsak po svojih močeh, da zmaga pravica. Čas je, da pride enkrat pod streho tudi delavec, ki je dajal vse drugim, sam pa ostal brez kruha, strehe in obleke.

Resnica je, da vlada danes pet kraljev v naših državah. In teh pet — pa naj bo katerikoli od devetih — je v jako tesni zvezi z velekapitalom. So ljudje, ki imajo, ki vlečejo razne dohodke v obliki dividend. Čimbolj je delavec skubljen, toliko več jim pride.

Veste, pri vrhovni sodniji se ne gre za pravico ali krivico, kar bi moralo biti temeljno geslo vsakega sodišča. Mašina vrhovnega sodišča je kar lepo pozabila na vse to in danes samo razsoja, ali je ustavno ali ne.

To nam kaže, kam je zmožen zaviti kapitalistični sistem. Kako daleč se lahko zažre in kako težko ga je izpodriniti. Zakaj on računa na tisto temeljno točko, ki mu skoro nikdar ne izpodnese: na ljudsko ignoranco. Nevednost je tista, ki je tepla mase od davnih dni, tepe jih še danes. Zato ni večjega in hvaležnejšega dela med nami, kakor če odpirate ljudske oči, če ljudstvo izobrazite.

Veliko smo dosegli v zadnjih sedmih letih velike krize, le krepko na delo, da ne pade vse skupaj v jarke tradicije in reakcijonizma, ki vodi v najstrašnejše suženjstvo, kar ga pozna človeštvo, to je v fanatičen fašizem. To naj vam da dvojni pogum za delo in če storimo vsi svojo dolžnost, more biti konec en sam: zmaga človeških pravic.

Podpirajte predsednika in njegove predloge. Pomagajte po svojih močeh, da vržemo pet nekronanih kraljev, ki so ljudstvu pokradli njegove pravice in varjejo ž njimi danes velekapital ter njegove privilegije. Če pade predsednik s svojimi predlogi, bomo kmalu imeli mesto petih enega resničnega kralja modernega kroja — vrednega bratca Mussoliniju in Hitlerju. Ali zmaga predsednikova ali fašizem — tretje poti ni.

LETNIK KERŽETOVEGA "ČASA"

dobi tisti, ki nam pošlje *POLLETNO* naročnino za novega naročnika. Kdor nam pošlje *CELOLETNO* naročnino za novega naročnika dobi *DVA LETNIKA "ČASA"*.

NA RAZPOLAGO JE LE ŠE NEKAJ LETNIKOV, ZATO SE POTRUDITE IN POŠLJITE ČIMPREJ

Vsak letnik obsega nad 400 strani najzanimivejšega čtiva: povesti, poljudnih razprav — političnih in gospodarskih —, zanimivosti in koristnih nasvetov.

NAJBOLJ PRIMERNO IN PRIPRAVNO ČTIVO ZA SEDANJE DOLGE VEČERE

UPRAVA "Glasa Naroda"

Peter Zgaga

Neki učenjak je dognal, da postajajo ženske večje.

V zadnjih dvajsetih letih se je povprečna visokost ženske povečala za eno inčo.

Marsikdo, ki bo čital te vrstice, bo vzdihnil: — Če bo šlo tako naprej, nam bodo še čez glavo zrasle.

Le nobenih skrbi, prijatelj: so nam že, so nam že. . .

*

Prijatelj, če se hočes lepi ženski prikupiti, ji nikar ne govori, kako je pametna.

Če je zares lepa, lahko tudi brez pameti izhaja in se ji dobro godi.

*

Ko je bil ženin sam z nevesto, jo je ljubeznjivo objel in ji zašepetal na uho.

— Jaz te bom vedno, vedno rad imel.

Ona je zaz chala in odvrnila:

— Vedno da me boš rad imel? Oh, kako bo to strašno dolgočasno. . . .

*

Svet se modernizira. Posebno Amerika je moderna.

Ali se še spominjate časov, ko nas je mati prvič poslala v šolo? Lepo smo se morali umiti, obleči sveže perilo in si zlikati čevlje. To so bile vse priprave.

Dandanes je povsem drugače. V Ameriki namreč. Dandanes si mora dati otrok, predno gre v šolo, izrezati bezgavke.

*

V kaznilnici sta se srečala na dvorišču dva kaznenca. Pa vpraša prvi drugega:

— Koliko časa boš moral sedeti?

— Šest mesecev, — mu je odvrnil.

— Čemu pa?

— Kokoši sem kradel. Koliko časa boš pa moral ti sedeti?

— Deset dni.

— Čemu?

— Zato, ker sem umoril človeka.

— To je pa čudno. Jaz bom moral sedeti zaradi kokoši šest mesecev, ti pa zaradi umora samo deset dni.

— Da, toda pomisliti moraš, da me bodo enajsti dan obesili.

*

Žena nekega rojaka se je podala na počitnice. Rojak si je medtem sam kuhal, in prijatelji so ga začudeno vprašali:

— Pa sam si kuhaš, ko ni že ne doma? Čemu pa ne greš v restavrant?

— O, v restavrant bom potem hodil, ko bo žena doma.

*

Prijatelj, ki se je vrnil iz domovine, mi je povedal tole značilno zgodbo:

V gostilni sta sedela, vsak pri svoji mizi: bogatin, ki je med vojno verižil in si ustvaril veliko premoženje, ter sivolas profesor, kateremu se je na obrazu poznalo, da mu usoda ne reže prevelikih porcijonov.

Verižnik je poklical natakarja, rekoč: — Plačal bi rad. Imam telečjo glavo in kruh.

Profesor je pa vzdihnil: — Jaz imam pa možgane in nič kruha.

*

Včasi človek najbolje misli, pa ga strahovito polomi. Tako je naprimer neka žalostna vdovica poslala v časopise oglas, da ji je umrl mož, da za njim bridko žaluje itd. Oglas je pa zaključila z besedami:

— Edinole trdno upanje, da se bom prejkomogoče sestala na drugem svetu s svojim nepozabnim pokojnim možem, edinole to upanje me ohranja pri življenju.

*

Moški se smehlja, če je zadovoljen. Ženska se smehlja, če ima lepe zobe.

Dopisi.

S pota.

V štv. 46 Glasa Naroda sem opazil moje dolgo poročilo in se kar čudim, kdaj sem vse to napisal.

Potujem namreč za Glas Naroda po severnemu delu Minnesote ter pridem v dotik z našimi ljudmi. Stari naročniki prav radi obnavljajo naročnino na Glas Naroda, moji novi prijatelji se pa z veseljem naročajo nanj. Ker tu in kam kaj zvem kakšno zanimivost, jo s par besedami opišem ter skoro vsak dan sproti pošljem uredništvu. Urednik pa zbira in ko se mu zdi, da se je dovolj nabralo, vse obenem objavi.

K mojemu poročilu o smrti Johna Kluna naj omenim le toliko, da je spadal k društvu št. 93 KSKJ., ne pa kot je bilo poročano, k društvu št. 9. Njegovo društvo ima za svojega pokrovitelja velikega moža-slovenskega misijonarja Friderika Barago.

Pokojnik je umrl v zavodu za bolne na pljučih v Penning, Minn. Penning je indijanska beseda ter pomeni letovišče.

V onem lepem gozdu se je zdravilo že več naših rojakov in dosti med njimi jih je ozdravelo. Podnebje je kakor nalašč za take bolnike, pa tudi zdravniška postrežba je izborna. V onem zavodu je nad tisoč starih in mladih bolnikov. Pokojnega Kluna so pripeljali na Chisholm, Minn., kjer so mu društveni sobratje priredili krasen pogreb.

V Minnesoti bom še nekaj tednov, kajti moje torbe mi še ni mogoče nositi na pot, ker sem si lani meseca avgusta zlomil nogo v stopalu. Stopati moram zelo polahko.

Na površju se že sneg stopi od solnca, spodaj pa od prebujajoče se narave. Ko se bo led stajal, se bom podal s čolnom na jezera, ker imam tam nekaj svoje zemlje. To mi je v večje veselje kot vse velikomestne zabave.

Kmalu pride čas, ko bodo gnezdile ptice selivke, in po gozdovih bo opažati razno divjad in zverjad.

Sedaj se nahajam na Ely, Minn., kamor sem bil po težkem slovesu dospel iz domovine leta 1893. To je bilo 4. aprila onega leta. Na Ely imam še nekaj starih znancev in znank, med njimi tudi rojaka Franka Severja, s katerim sva prvi dan delala skupaj v železnem rudniku.

1. maja 1893 sem pristopil k društvu sv. Cirila in Metoda, ki nosi danes prvo številko J. S. K. J.

Pozdrav!

Matija Pogorlec.

East Helena, Mont.

Skriplje mraz, pa zlati ogenj srca ne ogreje.

Od mrzlih višav, montanskih planin veje ledena sapa. V toplo zakurjeni sobi sedim in opazujem snežni metež. Vesni je še daleč v naše kraje, zdaj čaka doli ob sinjem morju, da ji vroči žarki izkrešejo pot do nas. Spomnil sem se dežele cipres in pinij, oljk in pomaranč in prijatelja, vrlega Predoviča. Tukaj je zima in led, tam pa najbohotnejše cvetje.

*

V najlepši moški dobi je zavedno zatisnil oči blag oče in dober mož John Rigler. Zapušča žalujočo soprogo, tri male otročiče, mater. očeta, sestro in brata. Meni je ostal v srcu drag spomin na prijatelja, ki se ga bom spominjal, do konca dni. Naj v miru počiva!

Rudotopilnica obratuje precej dobro.

Mnogo ljudi je bolnih od prehlada.

Večkrat se čutijo potresni sunki, ki so pa bolj lahki in ne narede nobene škode. Ako ima tudi res vsi skupaj očeta v nebesih, in ako molitve pomagajo, bodo naše vroče in močne, da bodo prišle naravnost k njegovemu prestolu, dokler se ne nasmehne v srebrno brado in iztegne desnice k blagoslovu. In tudi nam:

vremena bodo se zjasnila,
in milše zvezde ko zdaj
sijale.

France.

LJUBOSUMNOST V STARIH LETIH.

V Nyiregyhazi na Madžarskem je neka 70 letna Andreja Raskova ubila svojo 74-letno sostanovalko, vdovo Antonijo Orosovo. Umor je izvršila iz ljubosumnosti. Raskova je živela skupno z nekim 31-letnim kmetovalcem, za katerega se je začela zanimati tudi Orosova. Ljubosumna prijateljica jo je napadla sprečo in jo ubila z gorjačo.

TISOČERE DRUŽINE SE NE MOREJO MOTITI — POSKUSAJTE TRINERJEVO ANGELICO

Dosti je zdravil, ki jih bolniki vzame samo z mislijo: "Upam, da mi bo to pomagalo." Toda če trpite vsled slabega teka, zaprtja, slabega spanja in podobnih želodčnih neredov in če kupite Trinerjevo Angelica Toniko, potem se lahko zavedate: "Vem, da mi bo to zdravilo pomagalo." Ne "upam", pač pa "vem", to je veliko razlika. Toda dejstvo, da se tisočere družine danes poslužujejo Trinerjeve Angelica Tonike in da so se je tisočere posluževale v zadnjih štiridesetih letih, je najboljši dokaz te dobrote. Trinerjeva Angelica je čudovito zdravilo. Poskušajte jo in njeni uspehi vas bodo presenetili. Vsak boljši lekarnar ali prodajalec zdravil jo ima v zalogi. Izdaten brezplačen vzorec lahko dobite če pošljete kupon izdelovalcem, Jos. Triner Corp., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Dept. B. Prosim, pošljite mi brezplačen vzorec Trinerjeve Angelice

Ime ....

Cesta ....

Mesto, drža va ....

JUGO SLOVANSKA KAT. JEDNOTA

je najboljša in najpopularnejša slovenska podporna organizacija v Ameriki. Računa nizke asesmente in plačuje liberalne podpore za slučaj bolezni, nezgode ali smrti. Ima 185 podrejenih društev in šteje nad 20,000 članov v obeh oddelkih.

Za vstanovitev novega društva zadostuje 8 oseb.

Premoženje Nad Dva Miljona Dolarjev

Pišite za pojasnila na

GLAVNI URAD J. S. K. J. :: :: ELY, MINNESOTA

POMEMBEN TRENUTEK

Zastopniki General Motors in United Automobile Workers podpisujejo sporazum s katerim je bil končan avtomobilski štrajk. Na sliki sede od leve na desno: Mortimer, podpredsednik unije; governer države Michigan. Murphy; Knudsen, podpredsednik General Motors, in James Dewey, vladni posredovalec.

Iz Jugoslavije.

Tragedija dveh lovcev iz Zagreba.

Iz Zagreba sta se podala na lov na divje race student medicine Vladimir Ausch in njegov prijatelj Miroslav Spiegler, gostilničar, star 29 let in oženjen. Na Lonjskem polju je lovca zajela nevihta, ko sta se z ribiškim čolnom vozila po poplavljenem polju. Neki vaščani so v Kutini Spieglerja svarili, naj ne hodi na lov v gosti megli, lovca pa se za svarila nista zmenila. Do vasi Rekušnice so lovca spremljali neki vaščani, tam pa sta lovca spremljevalcem rekla, naj čakajo, ter se odpeljala naprej. Po nevihti so vaščani preiskali ves okoliš in so našli čoln, s katerim sta se lovca odpeljala, močno poškodovan blizu posestva Topolovca, kar smatrajo za dokaz, da sta lovca utonila.

Razbojniki so vrgli svojo žrtev na progo.

Na cesti od Travnika do Ugra so trije razbojniki napadli strojevodjo nekega lesnega podjetja. Vzeli so mu uro in denar, potem pa so ga do nezavesti pretepli. Razbojniki so svojo žrtev položili na železniško progo, meneč, da bo prvi vlak nesrečneža povozil in tako prikril zločin. Ob pravem času pa je prišel po progi čuvaj ter rešil strojevodjo smrti Hudo ranjenega strojevodjo so takoj odpeljali v travniško bolnišnico.

POZOR ROJAKI V WEST VIRGINIJI

Kdo kaj ve o zadevi pokojnega Mihaela Prelc, katerega je dne 26. septembra zasula plast kamenja v jami družbe Pecks Run Coal Company v Buckhannon v Hall, W. Va. Udova Ana in štiri otroci bi želeli izvedeti podrobnosti o njegovi zapuščini. Zato prosimo rojake, ki kaj vedo, da poročajo nam ali pa vdovi Ana Prelc, Cossana di sopra 6. Uff Port Cossana di sotto, Trieste, Italy. (3)

Umrl je varaždinski Metuzalem.

Te dni je umrl v Varaždinu popularni Samuel Weiss, najstarejši mož v Varaždinu in okolici. Rodil se je 20. avgusta 1834 na Madžarskem. Polnih 10 let je služil vojake in boril se je pri Solferinu in Custozzi, kjer je bil ranjen. V Varaždinu se je naselil pred 55. leti in vodil tam malo trgovino. Večkrat je bil oženjen, a so žene in otroci že davno umrli. Staro in mlado ga je poznalo pod imenom "varaždinski Metuzalem." Iz svoje skromne trgovine si ni mogel ničesar prihraniti in je dolga leta skrbela zanj židovska cerkvena občina. Dajala mu je stanovanje in 500 Din mesečne podpore. Mnogi ljudje so starca obiskovali, da bi dobili od njega navodila za dosego tako visoke starosti. Starec jim je odgovarjal, da se doseže dolgo življenje v prvi vrsti po zaslugi vode, hoje in dela.

Tragična smrt žene bogatega trgovca.

V Loznici si je vzela življenje 22-letna Rojana, soproga bogatega trgovca in posestnika Katiča. Zapustila je pretresljiva pisma, iz katerih je razvidno, da ji je mož na vse načine grenil življenje. V enem pismu, ki ga je nesrečna žena naslovila na svojega moža, stoji med drugim: "Evo, s tem izpolnim tvojo željo. Ubijem se, da bi ti bil srečen. Vedi pa, da se ne ubijam po svoji želji, ker mi je le žal mladosti. Prav za prav me ubijaš ti, ti si moj ubijalec, saj si mi tolikokrat govoril: Če ti ni prav, zakaj se pa ne ubiješ!"

Čvrsta starost.

V malem naselju v okolici Gračanice živi Mihajlo Perič, ki je star že 100 let, a gre še večkrat na teden peš od svojega doma v Gračanico in nazaj, kar znaša blizu 50 km. Stari Mihajlo je navdušen Sokol in je pred sedmimi leti sodeloval pri sokolskem zletu v Beogradu. Dneve, ki jih je preživel med Sokoli v Beogradu, šteje med najsrečnejše v svojem življenju. Upa, da bo doživel tudi drugi sokolski zlet v Beogradu in se ga udeležil!

Zopet trgovina z dekleti v Zagrebu.

Zagrebška policija je zopet odkrila trgovino z dekleti. Na policijo je prišla sobarica Vekoslava Košek in povedala, da je izginila njena sestra Apolinija Bosner. Baje jo je odpeljal na Sušak eleganten gospod, češ, da dobi tam dobro službo. Izdajal se je za zdravnika. Tako je spravil na Sušak že osem deklet, in policija domneva, da gre v vseh primerih za trgovino z dekleti.

Velika afera v Crikvenici.

Beograjska "Pravda" poroča iz Crikvenice, da je uvedena preiskava v zadevi velike finančne afere, ki naj bi bili vanjo zapleteni ugledni crikveniški meščani. Država je baje za 6,000,000 oškodovana. Finančno ministrstvo je naročilo banski upravi v Crikvenici naj zaseže vse premičnine in nepremičnine v afero zapletenih Crikveničanov.

19letno dekle kot izsiljevalka.

Policija v Čakovcu je aretirala 19-letno Anico Mihalkovič ker je pisala milijonarju Gezi Mozesu grozilna pisma, češ, da bo ustrelila njega in njegovega 15-letnega sina Egona, če ji ne plača 50,000 Din. Dekle je najbrž čitalo o junaštvih ameriških tolovajev, ki radi izsiljujejo denar od milijonarjev, pa je poskusilo svojo srečo.

Razkrinkani hajduki.

Pred nekaj dnevi so spet razkrinkali hajduško družbo, ki je že precej časa terorizirala prebivalstvo Pomoravja in ima na vesti mnoge zločine. Orožniki so ujeli tudi voditelja razbojniške tolpe Miljutina Miloševiča, ki je pred leti utekel iz kaznilnice in potem organiziral tolovajsko tolpo. Nevarnega hajduka so zajeli, ko se je z nekaterimi svojimi pajdaši gostil v hiši svojega prijatelja in zaupnika. Tudi po razkrinkanju te hajdučije se je razmotala cela štrena hajduških pomočnikov ali jatakov. Med jataki so tudi v tem primeru ljudje, katerim doslej ni nihče prisodil, da so si svoje premoženje pridobili kot zločinski pajdaši. Sedaj je zaprtih že mnogo ljudi iz Lapova in okoliških vasi. Nekatere svoje pajdaše in zaupnike je izdal hajduk Miloševič sam, ostale pa premožni posestnik Vojislav Ilič, v čigar hiši so hajduško družbo zajeli.

Hajduk Miloševič in njegov pomočnik Ilič sta bila na vso moč zgovorna, meneč, da bosta z izdajo pajdašev olajšala svojo usodo. Izdani pajdaši pa seveda tudi niso molčali in tako se zdaj razkriva podobna hajduška zarota kakor po zajetju hajduka Ignjatijeviča. Značilno je, da je imel tudi hajduk Miloševič med svojimi pajdaši ne samo nekaj občinskih veljakov, temveč tudi samega predsednika lapovske občine, Čedo Stojanoviča. Ko je hajdukov pomočnik hajduk Miloševič med svojimi pajdaši ne more rešiti, je na občinskem dvorišču skočil v globok vodnjak in se ubil. Pred svojo smrtjo pa je še povedal, da je bil predsednik lopovske občine Stojanovič med prvimi hajdukovimi zaupniki in pomočniki. Hajduška družba je imela pripravljen tudi napad na orožniško postajo in baje je pri tej zaroti sodeloval tudi župan. V neki hiši so našli veliko zalogo orožja, v drugi pa bombe, s katerimi so zločinci nameravali razstreliti orožniško postajo.

Pretresljiva tragedija male Zagrebčanke.

Neka učenka III. razreda ljudske šole v Zagrebu, hčerka edinka premožnih roditeljev, se je odpeljala te dni s svojimi starši v Berlin. Tam si je zaželela banane in jih je seveda takoj dobila. Kmalu potem, ko je pojedla banane, je opazila na roki sumljive pege. Oče jo je takoj odpeljal na kliniko, kjer so mu svetovali naj jo pusti do drugega dne. Ko sta pa prišla roditelja drugi dan po njo, ju niso pustili. Povedali so prestrašenima roditeljema, da so se pojavili na deklici znaki gobavosti. Za to bolezen pa veljajo posebni predpisi. Lahko si mislimo grozo nesrečnih roditeljev, ko sta morala pustiti svojo edinko na kliniki, kot žrtev strašne bolezni. S posebnim letalom so odpeljali deklico na otok gobavcev na Sredozemskem morju, last Italije. Nemčija namreč nima posebnih kolonij za gobave.

ČAR V NJIHOVIH GLASOVIH

V zgodovini ima vsaka dežela svoje poglavje, večkrat napisano, posvečeno potujočim pevcem in igralcem, trubadurjem, ciganom ali kakorkoli se že imenujejo. V njihovih glasovih je bil gotov čar, da so se jim odprla vrata, kamorkoli so prišli.

Tem potujočim pevcem je pomenil njihov glas vsakdanji kruh, večkrat pa tudi udobno življenje. Toda njihovi glasovi niso bili niti malo tako dragoceni kot so glasovi modernih umetnikov, ki nastopajo v operi, na odru, filmu ali pojejo za radio. Njihovi glasovi pomenijo njihovo premoženje, ki gre večkrat v milijone. Ti moderni umetniki morajo posebno paziti na glasove, kajti glasovi pomenijo zanje vse na svetu.

Paziti morajo, kaj bodo jedli, pili in kadili ter kakšen vpliv bo imelo vse to na njihov glas. Dosti umetnikov opere, odra, filma in radia je pred kratkim ugotovilo, da dajejo prednost lahki kaji ki je prijazna njihovemu grlu. Zato so se odločili za Lucky Strike cigarete, kajti edino Luckies nudijo zaščito grla, ker je pri njih uporabljen proces "toasting" ki odstrani iz tobaka gotove dražljivce, ki so po naravi vsebovani v njem. . . .

NAPRODAJ

imam 6 hiš in 75 lotov, hiše so tudi pripravne za vsakovrstno trgovino, vse poleg State Rd. 49, dve milji iz Chicage in po 15 minut do dveh drugih mest. Prodam vse za zmerno ceno. Pišite ali se pa oglasite pri lastniku: FRANK SPOLAR, 143 and Wood St., Box 12, Harvey, Ill. (10x Thurs.)

BOJ PROTI RAKU

Profesor Francis Wood, upravitelj zavoda na Columbia univerzi za bolezni raka, ogleduje najnovejši X-ray aparat, ki ima milijon voltov.

Slovensko Delavsko Podporno Društvo, ink.
(Slovenian Workingmen's Benevolent Society, Inc.)
NEW YORK, N. Y.

— ODBOR —

Predsednik: FRANK KOŠAK, 60-25 Catalpa Ave, B'klyn, N. Y.
Podpredsednik: JOHN HABIAN, 406 E. 83 St., New York, N. Y.
Tajnik: JOHN YURKAS Jr., 405 Himrod St., B'klyn, N. Y.
Blagajnik: LOVRENC GIOVANELLI, 813 Woodward Ave., B'klyn, N. Y.
Zapisnikar: FRANK PADAR, 222 Wyckoff Ave., B'klyn, N. Y.
Nadzorniki: JOHN KRIŽEL, 1822 Linden St., Brooklyn, N. Y.
JOHN HABIAN, 1287 Greene Ave., B'klyn, N. Y.
FRANK GIOVANELLI, 78-30 — 79th St., Glendale, L. I.

DRUŠTVO OBSTOJI ŠE-LE 17 LET IN IMA V BLAGAJNI OKROG DESET TISOČ DOLARJEV

Društvene seje se vrše vsako drugo soboto v mesecu v društvenih prostorih v American-Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. — Rojaki in rojakinje v New Yorku in okolici zavarujte se za slučaj bolezni ali nesreče. Iz okolice od 25 do 50 milj se sprejme člana, če je v okrožju 5 milj že 5 članov. Za natančna pojasnila se obrnite na katerega zgoraj omenjenih odbornikov.

POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI
PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

: : ZEMLJEVIDI : :
MOLITVENIKI
: : : IGRE : : :

ROMANI - SPISI - POVESTI

ANDREJ TERNOVC, (autor), **reliefna karikatura iz minulosti** .... .30

BEATIN DNEVNIK, spisala Luiza Pesjakova. — 164 strani. Cena .... .60

Poleg Pavline Pajkove je Luiza Pesjakova takorekoč edina ženska, ki se je koncem prejšnjega stoletja udejstvovala v slovenski književnosti. Njeni spisi razodevajo čuteče žensko dušo.

BELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Dostojevski. 152 strani. Cena .... .60

Kratke povesti iz življenjepis pisatelja. To so prva književna dela slavnega ruskega romanopisca.

DEKLE ELIZA, spisal Edmond de Concourt. 112 strani. Cena .... .40

Concourtova dela so polna fines in zanimivosti, zlasti v risanju značajev, čijih nekateri so mojstrsko podani in ima človek med branjem vtis, da posamezne osebe sedijo kraj njega in kramljajo ž njim.

DON KIHOT. spisal Miguel Cervantes. 158 str. Cena .75

To je klasično delo slavnega španskega pisatelja. To je satira na viteštvo, ki je še vedno hotelo ohraniti svoj ponos in veličino, pa se ni zavedalo, da že umira. "Don Kihot" spada med mojstrovine svetovne literature.

DVE SLIKI, spisal Ksaver Meško. 103 strani. Cena .60

Dve črtici enega naših najboljših pisateljev vsebuje ta knjiga. "Njiva" in "Starka". Obe sta mojstersko završeni, kot jih more završiti edinole naš nežno-čuteči Meško.

FILOZOVSKA ZGODBA, spisal Alojzij Jirasek. 182 strani. Cena .... .60

Kdor ne pozna dijaškega življenja, naj prečita ta roman. Ob čitanju se mu bo odprl povsem nov svet, poln neslutenih dogodkov.

GLAD. Spisal Knut Hansun. 240 strani. Cena .90

Roman znanega nordijskega pisatelja je svojevrstno velezanimiv in odkriva čisto nove strani človeškega življenja.

GOSPODARICA SVETA, (Karl Figdon) .... .50

GOZDOVNIK, spisal Karl May. Dva zvezka. 208 in 136 strani. Cena .... .75

Spisi Karla Maya so znani našim starejšim čitateljem. Marsikdo se spominja njegovih romanov "V padišahovi senci", "Vinetov", "Žut" itd. Dejanje "Gozdovnika" se vrši na nekoč divjem ameriškem Zapadu.

GOMPAČI IN KOMURSAKI
Spisal Julij Zeyer. 154 strani. Cena ...... .45

Pestre slike sanjavega življenja tiste sanjave, bujne dežele, ki smo jo do nedavna poznali komaj po imenu. To je pesem ljubezni in zvestobe.

GREŠNIK LENART, spisal Ivan Cankar. 114 st. Cena .70

HUDO BREZNO in druge povesti, spisal Frane Erjavec. 79 strani. Cena .... .35

Naš izboren pripovednik in poznavatelj narave nudi čitatelju lepoto naših krajev in zanimivosti iz življenja naših ljudi.

IDIOT. Spisal F. M. Dostojevski.
ŠTIRI KNJIGE. Cena 3.35

Krasen roman enega najboljših ruskih pisateljev. Roman vsebuje nad tisoč strani.

IGRALEC. spisal F. M. Dostojevski. 265 strani. Cena .75

Slavni ruski pisatelj je v tej povesti klasično opisal igralsko strast. Igralec izgublja in dobiva, poskuša na vse mogoče načine, spletkari, doživlja in pozablja, toda strast do igranja ga nikdar ne mine.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane $7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

JERNAČ ZMAGOVAČ, spisal H. Sienkiewicz, 123 strani. Cena .... .50

Knjiga vsebuje poleg naslovne povesti znanega poljskega pisatelja tudi povest "Med plazovi". Obe sta zanimivi in vredni, da jih človek čita.

JURČIČEVI ZBRANI SPISI
6. zv. **Doktor Zober — Tugomer Cena 1.—**
Jurčič ne potrebuje nikakega posebnega priporočila. Jurčičeve knjige so napripravnejše čtivo za dolge zimske večere. Njegovi originali, dovtipni Krjavelj, skrivnostna pojava desetega brata in cela vrsta drugih njegovih nepozabnih obrazov bodo večno živeli

JUTRI, spisal Andrej Strug, 85 strani. Cena trdo vezane .75

Knjiga je posvečena onim, ki so šli skozi bol in pričakovanje... Posvečena je njihovemu tihemu junaštvu.

KAJ SI JE IZMISLIL DOKTOR OKS, spisal Jules Verne. 65 strani. Cena .... .45

Menda ni bilo pisatelja na svetu, ki bi imel tako živo domišljijo kot jo je imel Francoz Jules Verne. In kar je glavno, skoro vse njegove napovedi so se vresničile. Pred dolgimi desetletji je napovedal letalo, submarin, polet v stratosfero itd.

KAKO SEM SE JAZ LIKAL, spisal Jakob Aleševec. TRI knjige po 150, 180 in 114 strani. Cena .... .60 vsak zvezek. Vsi trije........1.50

Pisatelj nam v teh treh knjigah opisuje usodo in življenje kmetskega fanta, ki so ga starši poslali v šole, kjer se je vzdrževal z lastnimi sredstvi ter zdaj lažje, zdaj težje, lezel od šole do šole ter si slednjič priboril v življenju mesto, po katerem je stremel. Knjige so pisane živahno. Ob čitanju se bo moral čitatelj večkrat od srca nasmejati.

KMEČKI PUNT, spisal Aug. Šenoa 75

Zgodovina našega kmeta je zgodovina neprestanih bojev. Bojev s Turki in graščaki. — "Zadnji kmečki punt" je mojstersko opisal slavni hrvatski pisatelj Šenoa. Krasen roman bo sleherni z užitkom prečital.

LA BOHEME. Spisal H. Murger. 402 str. Cena...90
Knjiga opisuje življenje umetnikov v Parizu okoli polovice devetnajstega stoletja. — Knjiga je svetovno znano delo.

LISTKI, (Ks. Meško), 144 strani .... .70

MALI LORD. spisala Frances Hodgeson Burnett. 193 strani. Cena .... .80

Globoko zasnovana povest o otroku, ki gane odljudnega čudaka. Deček je plod ameriške vzgoje, ki ne pozna ralik med bogatini in reveži, pač pa zna razlikovati le med dobrim in slabim.

MALENKOSTI, spisal Ivan Albreht. 120 strani. Cena .30

Štiri zanimive črtice našega priznanega pisatelja.

MATERINA ŽRTEV. 240 strani. Cena .... .60
Zanimiva povest iz dalmatinskega življenja.

MILIJONAR BREZ DENARJA, spisal C. Phillips Oppenheim. 92 strani. Cena 75

Do skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppenheim je znani angleški romanopisec poznan po celem svetu.

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI
Spisal Janko Kač. 119 strani. Cena .... .60

MIMO ŽIVLJENJA, spisal Ivan Cankar. 230 str. Cena .80

MLADA LETA, (Jan. E. Krek), 188 str. ...... .60

MOŽJE, spisal Emerson Hugh. 209 strani. Cena1.50
Zanimivo delo, ki bo ugajalo vsakemu čitatelju. Prevod prav nič ne zaostaja za originalom.

NADEŽNA NIKOLAJAVNA
Spisal V. M. Garšin. 112 strani. Cena .... .35

Junaki tega romana blodijo in tavajo skozi temo življenja. Vzpenjajo se kvišku, a sredi pota omagajo.

NAŠA VAS, spisal Anton Novačan. 224 strani. — Cena 1.—

V zvezku je devet črtic povečini iz naše lepe Štajerske. Pisatelj Novačan je nedosegljiv mojster v opisovanju značajev.

NAŠA LETA, spisal Milan Pugelj. 125 strani. — Cena vez. .... .70 Broš. .... .50
Knjiga vsebuje dvanajst povesti pisatelja Puglja, ki je poznal dušo dolenjskega kmeta kot le malokdo.

NAŠI LJUDJE, spisal Alois Remec, 94 strani Cena .40

Zanimiva povest iz časov, ko so bili Francozi na Vipavskem.

NOVA EROTIKA, spisal Ivan KOZMAN. Trdo vezana. 115 strani. Cena .... .70

Knjiga vsebuje "misli, ki so se rodile v človeku v prvih letih svetovne vojne".

PESMI V PROZI, spisal Chas. Baudelaire. 112 strani. Cena .... .80

Verna slika pestrega velikomestnega življenja in spominov nanj.

PINGVINSKI OTOK, spisal Anatole France. 282 strani. Cena .... .60
To je satira na francoske pretekle in sedanje razmere. V tej knjigi je slavni francoski pisatelj najbolj drzen in brezobziren v svoji zabavljici.

PLAT ZVONA, spisal Leonid Andrejev. 131 str. Cena .40

Poleg naslovne povesti slavnega ruskega pisatelja vsebuje knjiga še dve. namreč "Misel v megli" in "Brezdno".

POSLEDNJI DNEVI POMPEJA (2 zv.) 1.25
POPOTNIKI, spisal Milan Pugelj. 95 strani. Cena .60

V tej knjigi je zbral znani slovenski pisatelj Pugelj deset črtic iz našega domačega življenja.

POVESTI IN SLIKE, spisal Ksaver Meško. — 79 strani. Cena .... .60

Knjiga vsebuje tri povesti našega priljubljenega pisatelja, mojstra v opisovanju. Njegov slog je izrazit, njezove misli so globoke in mehke. Posebno ženske so vnete za njegova dela.

PRAVICA KLADIVA, spisal Vladimir Levstik. 144 strani. Cena .... .50

Povest iz vojne dobe, ko se je v srcih vseh naših razsodnih ljudi porajala misel na edinstveno Jugoslavijo. Levstik je to klasično opisal. Z osvobojenjem domovine doseže tudi povest svoj višek.

PRED NEVIHTO, spisal I. Turgenjev. 96 str. Cena .35

Mojstersko delo slavnega ruskega pisatelja.

PRIHAJAČ, spisal Fr. Detela. 157 strani. Cena .60
Kakor vse Detelove povesti, je tudi ta vzeta iz našega pristnega domačega življenja.

PRI STRICU, spisal Gangl, 111 strani .... .60

PRODANE DUŠE, spisal Joža Liković. 160 str. Cena .60

Kdor hoče vedeti, kaj počno fašisti z našim ubogim ljudstvom na Krasu. naj prečita to pretresljivo zgodbo.

PTICE SELIVKE, Rabindranat Tagore. Trda vez. 84 strani. Cena .... .75

Prgeovori, eseji in misli slavnega indijskega pisatelja.

RANJENA GRUDA
Spisal Ivan Albreht. 103 strani. Cena.... .35

Posebno zanimanje vzbuja ta povest po svoji aktualni vsebini, ki razmotriva pereče moderne probleme in posega v družem delu v vojno in povojno dobo.

RDEČA MEGLA, spisal Karl Figor. 192 strani. Cena .70

V širokem štilu zasnovan avanturističen roman znanega pisatelja, ki zna dejanje razplesti s tako čudovito fineso, da mora čitatelj nebote z napetim pričakovanjem čitati do konca.

ROMANTIČNE DUŠE, spisal Ivan Cankar 87 strani. Cena .... .60

SPISJE. Male povesti iz kmečkega življenja. — 67 strani. Cena .... .35

Imamo v zalogi
BLAZNIKOVE
Pratike
za leto 1937
Cena 25c
s poštnino vred.
"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

SLIKA DORIANA GRAYA. Spisal Oscar Wilde. 301 strani. Cena 1.20
To je eden najbolj značilnih spisov znamenitega angleškega pisatelja. Roman je izredno zanimiv po svojem stilu, po svoji fantastični vsebini, po svoji globoki miselnosti in napetosti, ki veže bralca z nepremagljivo silo nase.

SLIKE, spisal Ksaver Meško. 189 strani. Cena.... .60
Osem povesti, ki zaslužijo, da jih sleherni prečita.

ŠTUDENT NAJ BO. — NAŠ VSAKDANJI KRUH, spisal F. K. Finžgar. 80 strani. Cena .50
Naš mojsterski pripovednik nam nudi v teh dveh svojih delih obilo duševnega užitka.

STRAHOTE VOJNE, spisala Bertha pl. Suttner. 228 strani. Cena .... .50
To je ena najslavnejših knjig, ki imajo namen vzbuditi v človeku stud do vojne. Pošastni prizori so opisani točno in natančno. Vsaka mati bi morala čitati to knjigo, kajti to je izpoved žene in matere, ki je izgubila na bojišču svoje najdražje.

TATIČ, spisal France Bevk. Trda vez. 86 str. Cena .70
Naš izboren primorski pisatelj nam daje v tej knjigi dve povesti, ki jih je posvetil svoji materi.

TARZANOV SIN. Vezano, 301 strani 1.25

TUNEL, spisal Bernhard Kellermann. 295 str. Cena 1.25

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Cele armade delavcev se zarivajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti graditelje strahovita katastrofa, katere žrtev je na tisoče in tisoče delavcev. Toda železna volja inžinirja Allana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak.

VEČERNA PISMA, spisala Marija Kmetova. Trda vez. 51 strani. Cena .... .75
Knjiga vsebuje petnajst pisem, ki jih preveva iskreno občutje. Pisma govore o sanjah ženskega srca, o ljubezni, sorodnih dušah.

VERNE DUŠE V VICAH
Spisal Prosper Merimee. 80 strani. Cena.. .30
Eden najboljših spisov francoskega mojstra, vzeta iz našega kmetskega življenja.

V KREMPLJIH INKVIZICIJE, spisal Michel Zevaco. 461 strani. Cena 1.30
To je mojstersko delo v svetovnimi literaturi z neštetimi zapletljaji in nasičeno vsebino, da bo navezalo vsakega čitatelja, ki ga vzame v roko.

V GORSKEM ZAKOTJU, spisal Anton Koder. 130 strani. Cena .... .40
Zanimiva povest iz prejšnjega stoletja.

VRTNAR, spisal Rabindranat Tagore. 105 str. Trdo vez. .... .75 Mehko vez. .... .60
V knjigi je vsebovana globoka mirna modrost in srčna plemenitost najslavnejšega indijskega pisatelja.

VOJNIMIR, spisal Josip Ogrinec. 78 str. Cena .35
Zanimiva povest iz časov prekrščevanja koroških Slovencev.

V ROBSTVU, spisal Ivan Matičič. 255 strani. Trda vez. Cena 1.25
Ivan Matičič je eden tistih redkih naših ljudi, ki ne pozna samo vojne in njenih grozot ter posledic, ampak zna tudi vse pretresljivo opisati.

ZABAVNA KNJIŽNICA. 122 strani. Cena 75
Zvezek vsebuje povesti Milčinskega, Premka in Laha. Posebno pretresljiv je spis Milčinskega "Mladih zanikernežev lastni življenjepisi".

ZADNJA KMEČKA VOJSKA. Spisal A. Šenoa, poslovenil L. J. za Ljudsko knjižico, obsega 378 strani, in je jako zanimivo pisana povest Cena .... .75

ZAPISKI IZ MRTVEGA DOMA. Spisal Dostojevjevski. I. DEL 260 strani, II. DEL 212 str. 2.—
Veliki Dostojevski je podal v tem svetovnoznanem romanu sliko življenja ruskih jetnikov takozvanih katorgah, utrjenih jetniških taborih v Sibiriji.

ZLOČIN IN KAZEN, spisal F. M. Dostojevski. DVA ZVEZKA. Skupaj 605 strani. Cena ..1.25
Najslavnejše delo slavnega ruskega misleca. Nihče ni tako opisal duševnosti zločinca kot ga je opisal v tem romanu Dostojevski.

ZGODBE NAPOLEONOVEGA HUZARJA, spisal Conan Doyle. 382 strani. Trda vez. Cena.... .80
Broširana.......... .60

Čitatelj se mora do solz nasmejati, ko čita poglavja: Kako je izgubil Napoleonov huzar uho; Kako je zavzel Saragosso; Kako je ubil "brata"; Kako ga je hudič skušal, itd.

ZBRANI SPISI, 368 strani. (II. zvezek). Cena 2.50
V tem zvezku so zbrani spisi našega prvovrstnega pisatelja Maslja-Podlimbarskega, ki je pogledal v široki svet ter deloval za združenje ne samo Jugoslovanov, pač na Slovanov v splošnem.

ZMAJ IZ BOSNE, spisal Jos. Ev. Tomič. 229 strani. Cena .... .75
Roman iz krvave bosenske zgodovine. Boji s Turki; skoro neverjetne dogodivščine; temeljit opis najbolj kravave dobe Bosancev.

ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA, spisal Ivan Pregelj. 98 strani. Cena 70
Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlic temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu čitatelju.

ZNAMENJE ŠTIRIH, spisal Conan Doyle. 141 strani. Cena .... .60
Najboljše delo ustvaritelja modernega detektivskega romana, v katerem igra Sherlock Holmes glavno vlogo.

Zbirka ZANIMIVIH POVESTI

PRIMERNIH ZA ODRASLE IN MLADINO. — VSEBINA JE RAZNOVRSTNA: ZGODOVINSKA, ZABAVNA, POUČNA. — VEČINA KNJIG OPREMLJENA Z LEPIMI SLIKAMI

ANDERSONOVE PRIPOVEDKE
111 strani. Cena .... .35
ANDREJ HOFER 50c
BENEŠKA VEDEŽEVALKA 35c
BELGRAJSKI BISER 35c
BOŽIČNI DAROVI 35c
BOJ IN ZMAGA 20c
CVETINA BOROGRAJSKA 45c
CVETKE (pravljice za stare in mlade) 30c
ČAROVNICA S STAREGA GRADA 25c
DEVICA ORLEANSKA 50c
DEDEK JE PRAVIL (pravljice) 40c
ELIZABETA, HČI SIBIRSKEGA JETNIKA 35c
FRAN BARON TRENK 35c
FRA DIAVOLO 50c
GOSPOD FRIDOLIN ŽOLNA. Spisal Fran Milčinski, veselomodre humoreske, 72 strani .35
JANKO IN METKA (kartonske slike za otroke) 30c
KOREJSKA BRATA (črtice o misijonarjih v Koreji) 30c
KRALJEVIČ IN BERAČ 30c
KRVNA OSVETA (povest iz abruških gora) 30c
KAJ SE JE MAKARU SANJALO 25c
MARKO SENJANIN, SLOVENSKI ROBINSON.... 75c
MARON, krščanski deček iz Libanona 25c
MUSOLINO, ropar Kalabrije 40c
MRTVI GOSTAČ 35c
MALI KLATEŽ (spisal Mark Twain) 70c
MLADIM SRCEM (par krasnih črtic pisatelja Meška) 25c
NA RAZLIČNIH POTIH 40c
NA INDIJSKIH OTOKIH 50c
PREGANJANJE INDIJANSKIH MISIJONARJEV. Spisal Jos. Spillman. Cena .... .30
PRISEGA HURONSKEGA GLAVARJA. Povest iz starejše misijonske zgodovine kanadske. Spisal Ant. Huonder. Cena .... .30
PRVIČ MED INDIJANCI. Povest izza časa odkritja Amerike. Cena .... .30
PABERKI IZ ROŽA 25c
PARIŠKI ZLATAR 35c
POŽIGALEC 25c
PRSTI BOŽJI 30c
PRAPREČANOVE ZGODBE 35c
POVODENJ (spisal Krištof Šmit) 30c
PRIGODBEČEBELICE MAJE, trd. vez. .... 1.—
PIRHI (spisal Krištof Šmit) 30c

PRAVLJICE IN PRIPOVEDKE ZA MLADINO
I. zv. .... 40c II. zv. 40c

PRAVLJICA. Spisal H. Majar. Izbrani iz prostega naroda. Cena .... .40

PRIGODBE ČEBELICE MAJE. Spisal W. Bonsels. Poslovenil Vladimir Levstik. Roman za mladino. Cena .... .70

PRAŠKI JUDEK 25c
PATRIA (povest iz irske zgodovine) 30c
POSLEDNJI MOHIKANEC 30c
RDEČA IN BELA VRTNICA 30c
REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM 30c
ROBINZON KOŠUTNIK .... .50
SKOZI ŠIRNO INDIJO. Kačji krotitelj, nevarnosti in nezgode s potovanja dveh mornarjev. Cena .... .60
SUEŠKI INVALID 35c
SISTO IN SIESTO (povest oz Abrucev) 30c
SVETA NOTBURGA 35c
STEZOSLEDEC 30c
SVETA NOČ (pripovedke) 30c
TRI INDIJANSKE POVESTI 30c
TURKI PRED DUNAJEM 30c
TISOČ IN ENA NOČ, mala izdaja, trdo vezano 1.—
VOJSKA NA BALKANU s slikami, več zvezkov po .... .20
VOLK SPOKORNIK (spisal Frane Meško; s slikami) $1.00
Trda vez.......1.20
ZABAVNI LISTI ZA SLOVENSKO MLADINO
3 zvezki po 50c
ZADNJI DNEVI NESREČNEGA KRALJA 60c
ZLATOKOPI (povest iz Alaske) 25c
ZBIRKA NARODNIH PRIPOVEDK (dva dela)
I. del .... 40c II. del 40c
ZBRANI SPISI ZA MLADINO —
10 povest; Vinski brat; osem povesti in 13 povesti
spisal Engelbert Gangl), v 1 zvezku ...... .50
VINSKI BRAT. (V. zv.), Gangl .... .50
8 POVESTI. (IV. zv.), Gangl .... .50
13 POVESTI. (III. zv.), Gangl .... .50

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

BUKOVINSKI, Pittsburgh, Pa.:

KER SE NISEM POROČIL

Menda ni človeka, ki bi ne l v svojem življenju nikoli zočaran v enem ali drugem iru, v večjem ali manjšem osegu, saj to nam je menda edščina po naših prvih starih. Ali nista bila Adam in va po zaželjivanju prepovedega sadu prišla, ne do spoznanja dobrega in hudega, kaor jima je obljubila satanska ača, marveč do spoznanja da a — naga.

In mladi Jakob je bil razočaran, ko ga je njegov brat zav prevaril za očetov (Izaov) blagoslov, potem ko mu je rodal pravice svojega prvorenstva za skledo leče.

Nemci so bili razočarani ob onec svetovne vojne, upajoč, a bodo zavojevali celo Evropo.

Zavezniki so bili razočarani nadi, da jim bodo Nemci pornili vso vojno odškodnino.

Razočaran je bil naš stric am v zaveznikih, ker mu nojo odplačevati vojnih dolgov celo obresti ne ter je spreviel, da je dobrota sirota.

Kralji in cesarji, izgubivši oje prestole, so bili razočarani, misleč, da so vladarji po milosti božji" v resnici pa so ili odvisni od milosti ljudstva.

Razočaran je bil angleški ralj Edvard VIII. v nameri, a bo ohranil angleško krono se ob enem po svojem srcu ženil z ameriško razporočeno. In njegova mična prijaljica gospa Simpson je bila azočarana v iluziji, da bo potala angleška kraljica ali vsaj oproga vladarja najbolj moočne države.

Tisočj Slovencev so bili raočarani, ko so jih zavezniki rodali Italiji, katera jim je večano obljubila, da bo ščitila, ranila in hranila njihove naodne pravice, slednjič pa jim e uropala celo pravico oznanjeati in poslušati božjo besedo njihovem materinem jeziku.

Stariši so razočarani v dobri eri, da so si vzgojili pomoč za tara leta, nazadnje pa so z oridkostjo spoznali, da en oče n ena mati zamoreta vzrediti sedem sinov, sedmeri sinovi pa ne morejo preživeti enega očeta ali ene matere.

Novopečeni poročenci so razočarani v lažnjivi frazi, da lva lažje izhajata nego eden, in po spoznanju, da za življenje ne zadostuje sama ljubezen, kadar je treba plačati račun za luč, kurjavo, grocerijo in drugo potrebno ropotijo.

Razočarane so bile številne device in vdovice v trdni zavesti, da se bo kaj vjelo v nastavljene zanjke, ali ob zaključju predpustnega časa so se s žalostjo doznale da je bil ves trud in vsa zvijača bob v steno in da bo treba, oh, oh, še nadalje vleči sploh. Ej, ampak letos jim ni zamere in naj se le potolažijo, ker predpust je bil tako kratek.

Glede moje osebe sem bil prvikrat razočaran ob koncu prvega šolskega leta. Dva sva tekmovala v šoli za prvenstvo, neki Mihec s hribov in pa jaz, ki sem bil doma iz doline. In česar se nisem nadejal, se je zgodilo: Mihec s hribov je na sklepni šolski veselici odnesel prvo darilo, in to me je tako potrlo, da nisem trideset dni nič spal in trideset noči nič jedel. Naposled pa me je prijatelj potolažil, češ, kaj bo to, saj hrib je že po naravi vedno višji nego dolina.

Drugo moje razočaranje je prišlo nekaj let po dovršeni ljudski šoli. Mene je zelo veselilo nadaljno študiranje, da bi postal kadaj dušni čredník ali pa vsaj profesor modroslovja. Seveda, vse to je ostalo samo pri pobožni želji, ker moj oče bi ne mogel zmagati stroškov za šolanje.

Nekoč pa sem pri čitanju "Dolenjskih Novic" postal pozoren na oglas, v katerem je vodstvo kmetijske šole na Grmu pri Novem Mestu razpisalo (kot vsako leto) 6 brezplačnih šolskih mest ali dijaških štipendij za pridne in vzorne sinove kmečkih starišev. In dejal sem sam pri sebi: Fant, kaj pa ko bi tu poskusil svojo srečo? Duhovnik ali filozof sicer ne boš postal, ali prideš lahko za oskrbnika na kako bogato graščino, in to je tudi bolje nego obdelovati domače polje. Rečeno, storjeno.

Preskrbel sem si potrebne zahtevane listine, napisal prošnjo in vse odposlal na pristojno mesto ter v trdnem upanju pričakoval ugodnega odgovora. Nekaj tednov na to pa se oglasi na našem domu orožniški postajenačelnik, češ, da ga je vodstvo kmetijske šole pooblastilo dobiti nekaj pojasnil glede moje prošnje za prosto šolnino; koliko da je naše posestvo vredno in pa, da li imam namen po končanem izšolanju doma gospodariti. Oče je navedel komaj polovično ceno resnične vrednosti v krivi misli, da bom toliko gotoveje deležen štipendije. Z ozirom na drugo vprašanje pa je še večjo napako storil, ko je odgovoril, da se mu zdi, da bi se pač ne izplačalo šolati se za tako malo kmetijo kot je njegova. In s takim odgovorom je bila zapečatena rešitev moje prošnje za brezplačno mesto.

Na vse zadnje je prispel odgovor od vodstva šole. Gospodje so mi sporočili, da jim je zelo žal, ker mi ne morejo podeliti štipendije, katere so namenjene v prvi vrsti onim nadarjenim mladeničem, ki nameravajo postati enkrat gospodarji na domačih kmetskih posestvih. Ampak sprejet sem vendarle radi mojih izvrstnih šolskih in drugih spričeval in sicer kot plačujoči dijak, dočim so prošnje premnogih dobrih in zmožnih kmetskih fantov bile odklonjene radi pomanjkanja prostora.

Nedolgo za tem sem doživel novo razočaranje. Jaz sem bil vedno in sem še zdaj prijatelj lepega petja in na splošno ljubim vse krasne stvari na svetu, celo pred zalimi ženskami se nisem skrival, dokler sem bil še v mladi koži; ali da bi bil sam kdove kako izvrsten pevec, ne, tega pa ni ne more nikdo očitati kdor me bližje pozna. Ampak pesniške stihe ali verze zlagati, za to pa sem imel nagnenje že izza prvih šolskih let. Ko sem se čutil že mojstra v kovanju pesmic, sem poskusil srečo ter poslal po mojem mnenju nekaj najboljših kitic v leposlovni mesečnik "Domači Prijatelj" ki ga je za svoje odjemalce brezplačno izdajala tovarna Vydrove ječmenove kave na Češkem, in čigar urednica je bila znamenita slovenska pisateljica Zofka Kveder-Jelovšek. Bivala je s svojo družino v hrvatski prestolnici, belem Zagrebu, kamor je bilo od našega doma komaj šest ur peš in je v miru zaspala par let po svetovni vojni.

S hrepenenjem sem pričakoval listove izdaje, kjer so imeli priti na svetlo moji pesniški proizvodi. Ali kako trpko je bilo moje razočaranje, ko je list prispel, toda brez mojega imena. Naglo sem pogledal na zadnjo stran v listnico uredništva, kjer sem čital sledeče:

"J. B. iz Velike Doline. Vaše drobne popevčice, v katerih kažete precej talenta, sem prejela, ali žal, nisem jih mogla natisniti, ker nekaj jim manjka; duha, vodilne ideje. Kar je v človeku duh ali duša, to je za resnično pesem ideja ali vodilna misel. Človeško telo, pa bilo še tako krasno, ako je brez duše, je mrtvo. In pesem, naj jo odevajo še tako krasne in visokodoneče besede in fraze, ako nima sredotočne misli, je brez pravega življenja, ni lepa, ne ugaja nam. Vsekakor pa bi bila ena ali dve pesmici primerni morda za mladinski list "Vrtec", zato poskusite lahko tam srečo. Sicer pa je kaj več osebno, kajti v kratkem bom otresla mestni zagrebški prah in se podala za nekaj časa v vaš kraj na počitnice h gospej Dolinarjevi."

Ah, kaka radost po prvem razočaranju! V Dolinarjevi mešani trgovini smo vendar kupovali vse naše potrebščine, in sestanek preprostega kmečkega fanta s tako odlično prijateljico, to je pa že malo več ko hruške peč.

V tej kratki dnevni zgodbi nedostaja prostora da bi načrtal v celoti zanimiv razgovor na tem sestanku. Dejala mi je, da ne morem še ničesar velikega ustvariti, ker sem še premlad in mi manjka življenskih izkušenj. Da naj mnogo čitam, zlasti pa naj vestno proučujem naravo, ljudi in njihove značaje, ker le na ta način more človek postati pravi umetnik bodisi v slikarstvu, kiparstvu, ali književnosti. Ob stisku desnice za slovo mi je želela mnogo uspeha s peresom in pa, da bi enkrat postal — drugi slovenski Prešeren.

Še par besed o prvem mojem razočaranju v novi domovini. Drugi dan po prihodu v to deželo, ko smo čakali na vlak, ki nas je imel zapeljati na določene cilje, se je pojavil na vratih vagona belopoltni mladenič s košaro preko rame na polnjeno s škatljami candyja. In ne da bi kaj vprašal ali rekel bev ali mev, nam je počel kar lepo od kraja škatlje lučati v naročje, dokler nismo bili vsi obdarovani, na to pa je izginil v sosednji voz. Nekateri so zavitke ohranili cele, drugi pa smo jih odprli ter pričeli jesti slaščice — iz dolgega časa, vsi pa smo bili ene misli in ene hvale za te čudovite in dobre Amerikance. Precej ob prihodu so nas tako prijazno obdarovali.

Tekom petnajstih minut pa se je povrnil naš mladenič, ali glejte čudo, to pot ni bil več mutast, ampak pristopivši k vsakemu, je klical z rezkim in odločnim glasom: 50 cents, please! 50 centov prosim! Kateri so obdržali škatlje nedotaknjene, so mu jih lepo nazaj izročili, ker niso bile vredne več kot 25 centov, ostali pa smo morali hočeš nočeš plačati. Ah, kako neprijetno smo bili iznenadeni, in naše navdušenje za te čudovite in "darežljive" Amerikance se je zelo, zelo ohladilo.

In temu razočaranju koj ob vstopu v novo domovino so sledila nadaljna, druga za drugim do današnjih dni. Ali v enem oziru mi je bila usoda mila: Nikdar nisem bil razočaran v zakonu ali družini, pri ženi ali otrocih, kajti nikoli se nisem — poročil.

LEP USPEH MLADE ROJAKINJE.

Prejšnji teden je graduirala v znani Bellevue School of Nursing, Miss Louise Galičič s Cuddy, Pa. Njeni stariši so vzgojili lepo število otrok in so vsem omogočili primerno izobrazbo. Na njeni graduaciji je bila navzoča tudi njena mati Mrs. Paulina Galičič, ki se začasno mudi pri svoji hčeri Mrs. Jones v New York City.

Miss Louise je bila prva izmed 84 graduantk. Dobila je tudi prvo nagrado in sicer v denarju. Navzlic svojim mladim letom, stara je šele 21 let, je postala že instruktorica v wardu (ward instructor.)

Mladi graduantki iskreno čestitamo, istotako pa tudi njenim starišem, ki so lahko po vsej pravici ponosni nanjo.

ŽIVEGA SO ZAZIDALI.

V evropski četrti Harbina je skupina Hunguzov ugrabila veletrgovca Lonsona, ki ima svoje poslovne prostore v neposredni bližini postaje. Trgovčeva družina je zvedela za to šele iz pisma, ki so ga napisali razbojniki in v katerem zahtevajo odškodnino 6000 gobijev.

Svojci so poslali to vsoto po neki zaupni osebi. Preden bi ta izročil denar, je zahteval, naj mu banditi pokažejo kakšen listek z Lonsonovo pisavo, da bi se prepričal o tem, ali je trgovec še živ. Banditi so to odklonili z motivacijo, da leži Lonson v celici, v kateri je živ zakopan, bolan. Živila so dejali, mu dodavajo po dolgi cevi. Ker svojci po tej odklonitvi s strani roparjev denarja seveda niso hoteli dati, so se pogajanja razbila. V Harbinu domnevajo, da so razbojniki Lonsona kmalu po ugrabitvi umorili.

NAROČILA

za MOHORJEVE KNJIGE in KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE za leto 1938 sprejemamo. Oni, ki nam pošlje za Mohorjeve knjige $1.25 ali $1.25 za Vodnikove, bo dobil knjige iz domovine naravnost na svoj naslov.

Piruhi...

SVOJCE IN PRIJATELJE V DOMOVINI NAJBOLJ RAZVESELITE ZA VELIKONOČ, ČE JIM POŠLJETE DENARNO DARILO

DENARNE POŠILJATVE v DOMOVINO IZVRŠUJE TOČNO IN POCENI —

Potniški Oddelek "Glasa Naroda"

216 W. 18th Street New York City

Pošiljite takoj, da bodo dobili za praznike!

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

111

"Papa ni ravnal z njim čisto možato. Mene e sicer tudi pošteno namazal, a to ne šteje dosti. Ali že veš, kaj se je zgodilo s Tasilom."

"Vse!" je dejala Kiti z vročimi lici. "A povej mi rajši najprej: ali si zanj, ali proti njemu?"

"Zanj, seveda!"

Kiti ga je poplačala s poljubom. "Tega sem udi pričakovala od tebe. Pojdi v hišo! Tas mi je izročil pismo zate. Prebrati ga moraš takoj. In potem bova govorila naprej. Pet minut ti dam časa, da se preoblečeš. Pojdi!" Z burno nepočakanostjo ga je vlekla proti verandi.

"Kako gre teti Gundi?"

"Boljše, hvala Bogu! Roko nosi sicer še v zanki, a odpeljala se je danes že z menoj na sprehod in jedla tu spodaj. In zdaj Vili, ti nekaj povem: teh šal, ki jih rad uganjaš s teto, mora biti konec! Ne trpim več, da bi jo kdo le količkaj žalil. To je zlata duša!" Kiti je govorila s takšno strastno odločnostjo, da je brat začuden gledal vanjo. "Pojdiva!" Na hodniku je poklicala strežaja in mu ukazala, naj ustreže bratu s kosilom v njegovi sobi. Potem je zletela po stopnicah.

Pet minut še ni minilo, ko je že potrkala na Vilijeva vrata. "Ali smem vstopiti?"

"Kar naprej!" je prišel odgovor. "A dosti se ne smeš ozirati okoli sebe."

Posvaril je ni brez vzroka. V sobi je bil strasen nered. Pred razdejanim umivalnikom je ležala na tleh vsa bratova lovska obleka; od čevljev je stal eden sredi sobe, drugi pod mizo. Na postelji je ležala vojaška bluza čez gorsko talico; iz odprte omare so visele hlače ven na pod, v napol izvlečenem predalu je bilo vse o prano perilo premetano; na marmorni plošči nočne omarice so tvorili cigarnica, lovski nož, ura in denarnica lepo tihožitje obenem s srebrnim svečnikom, kjer je v njegovi skodelici ležal rubin in oba jelenja kotnika.

Za mizo je sedel na zofi Vili v modrih vojaških hlačah in beli svileni srajci in pospravljal svoje pozno kosilo.

Kiti je morala, ko je stopila v sobo, premagati rahlo grozo. "Ah, ti ljubi Bog! Vili!"

"No, le ne omedleti!" je menil brat, ne da bi se nehal baviti s svojo jelenjo pečenko. "Frico bo ž spravil spet vse v red. Sedi sem in začni!"

Izročila mu je Tasilovo pismo, in ko je začel brati, mu je pozorno gledala v obraz. Zdelo se je, da ga je prevzelo. Globoko ganjen je zravnal pismo in rekel: "Naš Tas je srčno dober človek!"

"Ali smem prebrati?"

V zadregi je vtaknil Vili pismo v žep. "Nemiška. Tas mi piše tudi o vojaških zadevah." Da bi napeljal pogovor drugam, je vprašal, kaj je dejal Tasilo, ko se je vrnil iz koče, in kaj ve ona o njegovem sporu z očetom.

Vneto mu je Kiti pripovedovala o Tasilovem odhodu in o tistem popoldnevu, ko je zvedela za "veliko skrivnost", ter o svojem obisku pri Ani Herwegh. "Tas bo do norosti srečen!"

"Privoščim mu srečo iz srca. Prav ima, da gre zanje skozi drn in strn. Sreča, veš, je lepa reč. Posebno, če je pristna! Prava cvetlica! Seveda, ubogi fant bo čutil tudi trnje. Na ljubke čenče se pač ne bo oziral. Toda razdor z očetom mu bo ležal ko kamen na duši." Vili je potegnil k sebi podstavek s sadjem in strl mandeljnovo lupino. "Papa ima res svoje muhe. A otrok je otrok. In Tas ga ima rad, kakor mi vsi — razen Roberta, ki se spomni na očeta samo kadar ga prižene sila, da ga omolze." Drugi mandelj je počil. "Čeče kdo, ki je spora med Tasilom in očetom vesel, je to Robert. A midva, ti in jaz, mu bova prekrižala ostudne račune. Midva drživa vkup, miška."

"Da! In trdno!" Oklenila se ga je za roko. "To bova dokazala takoj!"

"Bržkone niti ne slutiš, kdaj se bosta poročila Tasilo in Ana?"

"O tem mi ni nič pisal."

"Jaz pa vem!" je zašepetala bleda v obraz. "Tudi meni je prikril. A takoj sem nekaj zasumila, ko sem zvedela, da je moral gospod Forbeck tako naglo odpotovati."

"Gospod Forbeck! Kdo je to?"

Škrlatna rdečica ji je zalila obraz. "Ne morem ti tega tako natanko razkladati. A da boš vedel najpotrebnejše: Gospod Forbeck je mlad umetnik iz Monakovega. Zelo nadarjen! Čaka ga sijajna bodočnost! Tas in Forbeck sta tesna prijatelja. In Tasilo mi je rekel, da ga je naprosil, naj mu bo za moža pri poroki. In ko je tako na hitro odpotoval—"

"Kdo? Tas?"

DALJE PRIDE

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street

TAKO SAMA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA — ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

(15)

Kadar ga je ozmerjala, da preveč zapravlja denar, je smeje odgovarjal: "Pustite mi veselje, gospodična Helga. Meni gre vseeno še boljše kot vam. Jaz saj dobivam majhno podporo — vi pa nimate prav ničl"

In pograbi ga jeza.

"Lopov, ta Bonitz, samo ko bi enkrat prišel v moje roke in bi smel, kar želim — vrat bi mu zavil za njegovo zlobo," pravi jezno in stisne pesti.

"Nikar, Jurče, saj je vendar imel pravico," ga miri Helga. "Stanovanje že nad eno leto ni bilo plačano. Saj tudi druge vržejo iz stanovanj!"

"Toda vas ni smel, ko je vendar tako bogat. Šest ali sedem hiš ima, ki mu toliko prinašajo. Pri tem pa je oderuh, to je eden takih, ki so krivi, da postanejo ljudje socjalisti in komunisti. Verjemite, gospodična Helga, marsikateri med njimi ni slab. Toda, ali naj nam kdo zameri, ako smo nevošljivi, ker se moramo mučiti za peščico denarja, ki ne zadostuje za naše življenje, oni pa, za katere delamo, nas niti ne pogledajo in nimajo dobre besede za nas? Od samih dobrot ne vedo, kaj bi v svojem izobilju še napravili. Kako je nam pri srcu, zato se ne brigajo, to jim ni nič mar."

Ali Jurij Bader ni imel v marsičem prav? Iz lahkomišljenosti je bil že storjen marsikateri greh, ki je zbudil jezo in sovraštvo, ki je zadelo tudi celo one, ki so dobro hoteli. Ali Helga ni sama na sebi občutila? Ali so njene prijateljice kdaj vprašale po njej in ali so se kaj pobrigale za njo?

Baderjevi pa so bili popolnoma drugačni. V globoki hvaležnosti si misli, ako se na kak način njen položaj izboljša — Baderjevi bodo prvi, ki bodo od tega kaj imeli.

Toda Jurij Bader ni želel nikake izpremembe. Kar ni si mogel predstavljati, kako bi bilo, ko bi baronesa Helga Langenau nekega dne ne bila več pri njih. Brezmejno jo je občudoval, glede svojih občutkov do fine, lepe Helge sam ni bil na čistem. Porabil je vsako minuto, da je mogel biti v njeni bližini.

Kako je nanj, ne da bi se tega zavedala, vzgojevalno vplivala! Zelo je bil dostojen v obnašanju in govorjenju; ni se več zapuščal in je polagal največjo pažnjo na svojo zunanjost in na svojo priprosto obleko. Najlepša ura dneva je bila zanj zvečer, ko je mati v kuhinji zopet dobro zakurila in so vsi štirje sedeli okoli lepo pogrnjene mize. Helga je pisala pisma, ki so bila, žal, zaman, ali pa je brala angleške in francoske knjige, da je obdržala znanje jezikov na višini. Sama si je tudi nalagala naloge. Jurij Bader pa je bral knjige, ki mu jih je posojevala, pesmi, povesti, zgodovino, potopise, ki so mu odprli nov svet. Nato pa je mnogo izpraševal in Helga mu je odgovarjala, kakor je mogla, in pogosto ni bilo lahko odgovoriti na njegova globoka in presenetljiva vprašanja.

"Da, gospica Helga, ko bi se vsega tega mogel učiti, kar poučujejo na višjih šolah. Dijake sem vedno največ zavidal za to, kar so se mogli učiti. Dobijo vedno večji vpogled; imajo več od svojega življenja in vidijo vse z drugimi očmi kot taki, kot sem jaz, kateremu je znanstvo zaprto. Pa vendar bi želel znati več."

Tedaj pa ima Helga srečno navdahnenje, da mu podari šolske knjige, ki jih je še imela: fiziko, kemijo, zgodovino, naravoslovje. Jurijevo veselje nad tem je bilo neizmerno. Kot lačen se je vrgel nad knjige in jih skoro pogoltnil. In njeno veselje ni bilo nič manjše, ako je mogla ž njim o vsem govoriti, mu pojasniti, da je mogel vse popolnoma razumeti. Poleg tega pa ga je tudi poučevala v jezikih.

Jurij Bader skoro ni več hodil iz hiše; ves dan je presedel pri knjigah; kot bi bil žejen, je pil iz že dolgo zaželjenega studenca izobrazbe. Kako morejo knjige odvrniti človeka od neumnih misli!

Vse dobro, kar je mati storila Helgi, je obrodilo bogate sadove na sinu in gospa Baderjeva, ki je svojega edinca oboževala, je bila za to Helgi hvaležna, da ni vedela, kaj bi še za njo storila. Z odprtimi usti je opoldne in zvečer sedela, in poslušala, kako sta se oba razgovarjala. Kako je njen Jurče znal postavljati besede, kot kak učen gospod. In tudi v pisavi se je vadil vsak dan, da je njegova pisava kmalu izgubila okornost ter je dobila svoj posebni značaj.

In pri tem učenju so skoro pozabili, da Helga še vedno ni našla nobene službe.

Gospa Bader pa jo tolaži:

"Tako malo jeste, gospodična Helga in tako vas prav lahko preživljam, ko vendar sama nekaj zaslužim in še prinašam domov kruh. In vaše perilo je tudi naglo oprano z drugim. In tako z vami nimam nikakih stroškov. Luč in kurjava je tako tukaj. Zaradi tega si ne delajte nikakih skrbi. Samo ne izgubite poguma. Enkrat bo že prišlo."

* * *

Kakor je bilo Helgi težavno prevzeti ravno to službo, je vendar ni mogla odkloniti. Bala se je, da bi mogoče kdaj videla kakega prejšnjega poznanca, ki bi kupoval v veliki modni trgovini, kjer je dobila delo za poskušnjo.

Vendar enkrat nekaj.

Vsa njena zunanjost je odgovarjala velikim zahtevam gospodarja in odgovarjala tako, da je izpregledal, da Helga v tem poklicu ni bila še zaposlena. Taka se mu ni še nikdar ponudila. V najvišji meri je bil navdušen za njeno postavo in svetle lase; v vsaki malenkosti je kazala pravo damo. Na njej ni bilo nič umetnega in nenaravnega. Zlato žareči lasje so bili dar narave, ravno tako svetoča barva lic, rdeča usta in kot safir modre oči, ki so ležale pod temnimi obrvmi in so jih senčile dolge trepalnice. Pred vsem pa zanj najvažnejše: vitka, visoko zraščena, brezhibna in pokončna njena postava z naravno, prijetno hojo.

Bilo je vse, kar je potreboval. In če ga ne bo razočarala s svojo neizkušenostjo, bo mogla pri njem ostati v stalni službi. In to ji tudi omeni. Takoj je opazil, da prihaja Helga iz krogov, ki so kupovali pri njem obleke in suknje.

(Dalje prihodnjič.)

Znana Metropolitan Opera Zvezdnica

smatra Luckies lahke za njeno dragoceno grlo—

Marjorie Lawrence pravi:

"Močan glas morate imeti za petje Wagnerja. Moja priljubljena vloga 'Brünnehilde' v Wagnerjevi 'Götterdämmerung' je zelo matančna. Sedaj, ko sem zopet v svoji oblačilnici, ko sem nehala peti, ni nič, česar bi se bolj veselila kot prižgati Lucky. Je lahka kaja — tako prijazna, — tako mila, da najmanj ne sdraži mojega grla. Strinjam se z drugimi na Metropolitan, da je lahka kaja pametna izbera."

Marjorie Lawrence

IZBORNA SOPRANISTKA METROPOLITAN OPERA COMPANY

Neodvisen pregled je bil pred kratkim storjen med profesijonalnimi moškimi in ženskami – odvetniki, zdravniki, predavatelji, znanstveniki itd. Izmed onih, ki so rekli, da kade cigarete, jih je več kot 87% ugotovilo, da imajo osebno rajši lahko kajo.

Miss Lawrence odobrava modrost te prednosti in istotako tudi drugi vodilni umetniki radia, odra, filma in opere. Njihovi glasovi so njihovo bogastvo. Zato jih toliko kadi Luckies. Tudi Vi imate lahko zaščito grla od Luckies – lahke kaje, proste gotovih rezkih dražljivcev, odstranjenih z izključnim procesom "It's Toasted". Luckies so prijazne grlu.

NAJFINEJŠI TOBAK— "SMETANA PRIDELKA"

Lahka Kaja

"It's Toasted"–Zaščita Vašega Grla

PROTI DRAŽENJU—PROTI KAŠLJU

Copyright 1937, The American Tobacco Company

Naši v Ameriki

V Plainfield, N. J., je bil dne dne 23. februarja izvoljen za predsednika šolskega odbora Mr. Ferenček, Jr. Izmed 9 odbornikov je on najmlajši—star je namreč šele 28 let. V odbor je bil izvoljen, ko je bil star komaj 23 let. Njegov princip je, dati otrokom dobro vzgojo. Slovenci v Plainfieldu so ponosni nanj.

*

V Youngstown, Ohio, je umrla rojakinja Marija Volk, rojena Žlogar. Doma je bila iz Radoviče pri Metliki. Zapustila je žalujočega soproga Petra in osem otrok, med njimi dvoje otrok iz trojčice. V Chicago, Ill., zapušča brata Martina, v Aliquippa, Pa., sestro Ano Gornik, v domovini pa sestro, brata in dosti sorodnikov.

*

Fanny Potokar v Detroit, Mich., je dobila iz stare domovine žalostno novico, da je njena mati Katarina Tomše, rojena Beber, bivajoča na Savi pri Litiji, v starosti 80 let umrla dne 17. februarja t. l. Pokojnica, ki je bila znana pod imenom Špeletova mati, zapušča v domovini tri sinove, hčer in veliko vnukov, v Ameriki pa hčer ter več sorodnikov v Kansas in Oklahomi.

*

V Brooklynu, N. Y., je umrl rojak Jacob Simonič, star 85 let. Doma je bil z Vinavrha pri Semiču. Podomače so mu rekli Daeman. V Ameriki je bil 29 let. Tukaj zapušča ženo, dva sina in štiri hčere.

*

V Luzerne, Pa., je umrla 3. marca Regina Hribar, stara šele 18 let. Zapušča žalujoče starše, brata in dve sestri. Istotam se nahajajo v bolnišnici Miss Antoinette Slapar, Mrs Katarina Benec, Mrs. Margareth Matjan. Vsem želimo skorajšnjega okrevanja.

2 IZLETA V SLOVENIJO

(preko Cherbourga)

BERENGARIA

19. JUNIJA

POD VODSTVOM

Mr. B. M. PEKICHA, gl. tajnika

SRBSKEGA NARODNEGA SAVEZA

AQUITANIA

30. JUNIJA

POD OSEBNIM VODSTVOM

Mr. JOHNA D. BUTKOVICHA, glavnega predsednika

HRVATSKE ZAJEDNICE in HRVATSKEGA RADIŠE

Pozivamo vse člane in nečlane po Združenih državah in Kanadi, da se nam pridružijo. Člani, njihove žene in neodvisni otroci, ki se bodo udeležili teh izletov, bodo potovali po posebno znižani ceni.

Zajamčite si prostore zgodaj.

Vprašajte pri:

FRANK SAKSER, Jr.

SLOVENIC PUBL. CO.

216 W. 18th St., New York City

CUNARD WHITE STAR

VELIKANOČ V VAŠI DOMOVINI

Zadnjo odplutje

REX — 19. MARCA

PREKO GENOVE

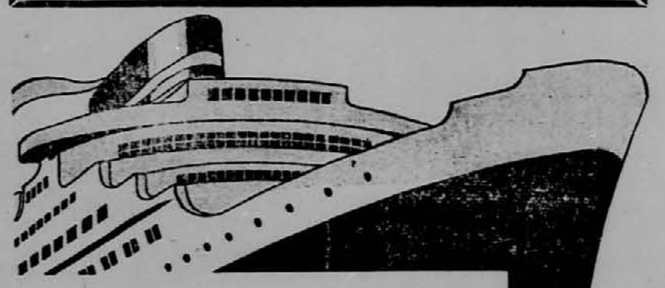

JUGOSLAVIJA

NAJHITREJŠA DIREKTNA SLUŽBA

Odpravite se v svojo domovino po SOLČNI JUZNI PROGI, ki je pozimi idealna pot. Njenega poletnega podnebja in lesketajočih se voda se najlažje veselite na ladjah Italian Line; ladjah, neprekosljivih v udobnostih in ugodnostih modernega oceanskega potovanja in posebno zgrajenih, da vam dajo vse izborne in užitka polne prednosti JUŽNE PROGE.

SATURNIA VULCANIA

Naravnost v Jugoslavijo 27. mar.; 16. apr.; 1. maja

REX C. di SAVOIA ROMA

Preko Genove 19. mar.; 3. apr.; 10. apr.; 20. apr.

Za podrobnosti in prostore vprašajte pooblaščenega agenta ali v našem uradu: 624 FIFTH AVE., N.Y.C.

Italian Line

ROJAKI, ki nameravajo to poletje potovati v domovino, naj si TAKOJ zajamčijo prostore. Na nekaterih parnikih so že vsi prostori razprodani. Torej kdor hoče potovati, naj nam takoj sporoči.

POTNIŠKI ODDELEK "GLAS NARODA"

1. aprila:
Bremen v Bremen
2. aprila:
Conte di Savoia v Genoa
7. aprila:
Washington v Havre
Lafayette v Havre
Queen Mary v Cehrbourg
9. aprila:
Europa v Bremen
Rex v Genoa
14. aprila:
Normandie v Havre
15. aprila:
Berengaria v Cherbourg
22. aprila:
Vulcania v Trst
27. aprila:
Bremen v Bremen
30 aprila:
Roma v Genoa
31 aprila:
Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg
24. aprila:
Ile de France v Havre
Conte di Savoia v Genoa
27. aprila:
Europa v Bremen
28. aprila:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
1. maja:
Saturnia v Trst
4. maja:
Paris v Havre
Berengaria v Cherbourg
Bremen v Bremen
Washington v Havre
5. maja:
Queen Mary v Cherbourg
8. maja:
Rex v Genoa
12. maja:
Aquitania v Cherbourg
14. maja:
Champlain v Havre
Europa v Bremen
15. maja:
Conte di Savoia v Genoa
19. maja:
Normandie v Havre
Manhattan v Havre
20. maja:
Berengaria v Cherbourg
21. maja:
Bremen v Bremen
22. maja:
Roma v Genoa
25. maja:
Lafayette v Havre
26. maja:
Queen Mary v Cherbourg
28. maja:
Paris v Havre
29. maja:
Rex v Genoa

1. junija:
Europa v Bremen
2. junija:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Washington v Havre
5. junija:
Vulcania v Trst
9. junija:
Queen Mary v Cherbourg
10. junija:
Bremen v Bremen
12. junija:
Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genoa
16. junija:
Manhattan v Havre
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre
18. junija:
Europa v Bremen
19. junija:
Ile de France v Havre
Berengaria v Cherbourg
Saturnia v Trst
23. junija:
Queen Mary v Cherbourg
26. junija:
Rex v Genoa
29. junija:
Bremen v Bremen
Lafayette v Havre
30. junija:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Washington v Havre

3. julija:
Conte di Savoia v Genoa
Berengaria v Cherbourg
Champlain v Havre
6. julija:
Europa v Bremen
7. julija:
Queen Mary v Cherbourg
9. Ile de France v Havre
10. julija:
Vulcania v Trst
14. julija:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Manhattan v Havre
17. Rex v Genoa
Bremen v Bremen
21. julija:
Berengaria v Cherbourg
23. julija:
Europa v Bremen
24. julija:
Saturnia v Trst
Champlain v Havre
28. julija:
Washington v Havre
Queen Mary v Cherbourg
29. julija:
Ile de France v Havre
31. julija:
Conte di Savoia v Genoa

Na parnikih, ki so debele tiskani, se vse v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

17. marca:
Normandie v Havre

18. marca:
Europa v Bremen
Berengaria v Cherbourg

19. marca:
Rex v Genoa

24. mara:
Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg

27. marca:
Saturnia v Trst
Paris v Havre

31. marca:
Aquitania v Cherbourg